

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Sciences

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

**Pořádková jednotka Krajského ředitelství policie
Plzeňského kraje, problematika zákroků pod jednotným
velením Policie ČR**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Studijní program: **OCHRANA OBYVATELSTVA**

Autor: Milan Valenta

Vedoucí práce: MUDr. Josef Štorek, Ph.D.

České Budějovice 2017

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci s názvem „Pořádková jednotka Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje, problematika zákroků pod jednotným velením Policie ČR“ jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby bakalářské práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé bakalářské práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 3. května 2017

.....

Podpis

Poděkování

Touto cestou bych chtěl poděkovat vedoucímu bakalářské práce MUDr. Josefu Štorkovi, Ph.D. a odbornému konzultantovi kpt. Mgr. et Bc. Radku Karlíkovi za cenné rady, připomínky a metodické vedení této práce. Dále své rodině za podporu a trpělivost.

Pořádková jednotka Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje, problematika zákroků pod jednotným velením Policie ČR

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje, která chrání bezpečnost osob a majetku a zajišťuje veřejný pořádek. V teoretické části jsou nejprve definovány základní pojmy týkající se Policie České republiky a pořádkových jednotek. Dále je popsána taktika zásahu, výcvik a používaná výzbroj a výstroj.

Cílem práce je porovnání účelnosti a využitelnosti Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje z hlediska četnosti nasazení sil a prostředků za sledované období. Hypotéza bakalářské práce byla formulována tak, že počet případů nasazení Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje a počet zákroků pod jednotným velením má od jejího založení do současné doby vzrůstající tendenci. V empirické části jsou porovnávána kvantitativní data, která zobrazují vytiženost Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje. Tyto zákroky jsou rozděleny podle typu prováděného zákroku a data jsou vždy za období let 2005–2015. Tato data byla získána analýzou každoročně velitelem pořádkové jednotky vypracovávaného vyhodnocení nasazení a výcviků Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského (Západočeského) kraje. V diskuzi této bakalářské práce jsou všechna předchozí data vyhodnocena. U některých druhů nasazení pořádkové jednotky je prezentován konkrétní případ bezpečnostního opatření, kterého jsem se osobně zúčastnil, a mohu tedy čerpat z vlastních zkušeností.

Na základě provedené analýzy lze konstatovat, že počet nasazení pořádkové jednotky má vzrůstající tendenci. Zřízení pořádkové jednotky bylo účelné a její činnost v oblasti ochrany života, zdraví, majetku a veřejného pořádku napomáhá bezproblémovému fungování naší společnosti.

Klíčová slova

Policie České republiky; pořádková jednotka; bezpečnostní opatření; veřejný pořádek; taktika zásahu

Anti-riot unit of the Regional Police Directorate of the Pilsen Region, the issue of interventions under the unitary command of Police of the Czech Republic

Abstract

This bachelor thesis deals with the issue of the Anti-riot unit of the Regional Police Directorate of the Pilsen Region which protects the security of people, property and public order. In the theoretical part there are firstly defined the basic terms concerning the Police of the Czech Republic and the anti-riot units. Further described, we can find the tactics of intervention, training, weaponry and equipment.

The aim of the bachelor thesis is to compare a purposefulness and exploitability of the Anti-riot unit of the Regional Police Directorate of the Pilsen Region in terms of a deployment frequency and means for the observed period. The hypothesis of the bachelor thesis consists in the fact that the number of deployment of the Anti-riot unit of the Regional Police Directorate of the Pilsen Region and the number of interventions under the unitary command has an upward tendency from its inception to the present. The quantitative data showing a workload of the Anti-riot unit of the Regional Police Directorate of the Pilsen Region are compared in the empirical part. These interventions are divided according to the kind and the data are always for the period 2005-2015. These data were gathered by the analysis of the deployment and training assessment which is annually drawn up by the chief of the Anti-riot unit of the Regional Police Directorate of the Pilsen (Westbohemian) Region. In the discourse of this bachelor thesis there are all the previous data evaluated. Some kind of an anti-riot unit deployment are presented with the specific case of security measures. They are the ones I have taken part in, and I can draw on my own experience.

Based on the analysis, it is possible to state that the number of anti-riot unit deployment has an upward tendency. The anti-riot establishment has been useful and its activity in the field of security of life, health, property and public order helps with an incident-free functioning of our society.

Key words

Police of the Czech Republic; anti-riot unit; security measures; public order; tactics of intervention

Obsah

Úvod	9
1 Teoretická část.....	10
1.1 Policie České republiky	10
1.2 Pořádková jednotka Policie ČR	11
1.2.1 Pořádková jednotka Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje.....	12
1.3 Organizace pořádkových jednotek.....	13
1.3.1 Velitel pořádkové jednotky.....	13
1.3.2 Zástupce velitele pořádkové jednotky	13
1.3.3 Vedoucí skupiny pořádkové jednotky.....	14
1.3.4 Velitel družstva pořádkové jednotky	14
1.3.5 Instruktor pořádkové jednotky	15
1.3.6 Policista pořádkové jednotky.....	15
1.4 Taktika zásahu.....	15
1.4.1 High profile – starý model	16
1.4.2 Antikonfliktní tým	17
1.4.3 High profile – nový model.....	18
1.4.4 Low profile	19
1.4.5 Zelená taktika.....	19
1.5 Výstroj a výzbroj.....	20
1.5.1 Výstroj.....	20
1.5.2 Výzbroj	22
1.6 Výcvik pořádkové jednotky	24
1.6.1 Součinnostní cvičení Zbiroh.....	25
2 Cíl práce a hypotéza.....	27
2.1 Cíl práce	27

2.2	Hypotéza	27
3	Metodika	28
4	Výsledky.....	30
4.1	Sportovní utkání.....	31
4.2	Shromáždění a demonstrace.....	32
4.3	Pravicový extremismus	33
4.4	Levicový extremismus	34
4.5	Pátrání po osobách	35
4.6	Nasazení pořádkové jednotky v ostatních případech.....	36
4.7	Shrnutí počtu nasazení	37
5	Diskuze	38
5.1	Sportovní utkání.....	39
5.2	Shromáždění a demonstrace.....	42
5.3	Pravicový extremismus	45
5.3.1	<i>Skinheads</i>	45
5.3.2	<i>Neonacismus</i>	46
5.4	Levicový extremismus	47
5.5	Pátrání po osobách	48
5.6	Nasazení pořádkové jednotky v ostatních případech.....	48
5.7	Celkové zhodnocení ve vztahu ke stanovené hypotéze	49
6	Závěr	51
7	Seznam literatury a použitých zdrojů	52
8	Seznam zkratk	56
9	Seznam obrázků	57

ÚVOD

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje. Téma jsem si vybral z toho důvodu, že je mi blízké. Od roku 2000 jsem ve služebním poměru jako příslušník Policie České republiky a od roku 2001 jsem i členem Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje. Zúčastňuji se téměř všech akcí, v současné době vykonávám funkci vedoucího skupiny.

Při psaní této bakalářské práce jsem hojně využil vlastních zkušeností a znalostí získaných za dobu své služby u pořádkové jednotky a kromě literárních zdrojů a zákonů České republiky také poznatky dlouholetého člena pořádkové jednotky kpt. Mgr. et Bc. Radka Karlíka – zástupce velitele pořádkové jednotky.

1 TEORETICKÁ ČÁST

Teoretická část bakalářské práce se věnuje podstatě, vzniku a historii pořádkové jednotky. Je definován pojem Policie České republiky, Pořádková jednotka Policie ČR a Pořádková jednotka Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje. Dále je rozebrána organizační struktura pořádkových jednotek, objasněna používaná taktika zásahů a funkce antikonfliktního týmu. Je zde popsána výstroj a výzbroj, kterou disponuje pořádková jednotka jak při nácvicích, tak při zákrocích. Na závěr teoretické části jsou uvedeny typy zaměření jednotlivých výcviků pořádkové jednotky a jeden konkrétní příklad.

1.1 Policie České republiky

Policie České republiky je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor zřízený na základě zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (Zákon o Policii), který slouží veřejnosti. Úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku, veřejný pořádek a předcházet trestné činnosti (Vangeli, 2009).

Policie České republiky je podřízena Ministerstvu vnitra ČR. Je tvořena Policejním prezidiem ČR, útvary s celostátní působností, čtrnácti krajskými ředitelstvími a útvary zřízenými v rámci krajských ředitelství. V čele je policejní prezident, který je podřízen ministru vnitra. Policejní prezidium řídí činnost policie. Policejnímu prezidiu jsou podřízeny útvary s celostátní působností a krajská ředitelství. Tato krajská ředitelství jsou zřizována zákonem, útvary s celostátní působností pak zřizuje ministr na návrh policejního prezidenta. V rámci policie jsou zřízeny útvary pořádkové policie, dopravní policie, služba kriminální policie a vyšetřování, služba cizinecké policie, ochranná služba, zásahové jednotky, pořádkové jednotky a další útvary (Škoda, 2013).

Veřejným pořádkem podle Zákona o Policii rozumíme souhrn právních i neprávních norem platných v daném místě a čase, který upravuje chování osob ve veřejném prostoru. Veřejný pořádek chrání policie jen v tom případě, kdy nejde o místní záležitosti veřejného pořádku, které jsou v působnosti obce (resp. obecní policie). Pouze v nepřítomnosti obecní policie může dělat policie nezbytné úkony vedoucí k obnovení veřejného pořádku (Vangeli, 2009).

Hromadné narušení veřejného pořádku je narušení veřejného pořádku za účasti většího počtu osob, při kterém dochází k narušení právního řádu České republiky, zejména oprávněných zájmů fyzických a právnických osob a k poškozování majetku (Zámek, 2013).

Bezpečnostním opatřením se rozumí opatření prováděné odpovědnými subjekty a subjekty s nimi spolupracujícími (Městská policie Plzeň) nebo součinnými (soukromé bezpečnostní služby, sportovní kluby apod.) k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti (Zámek, 2013).

Zákrok pod jednotným velením je zákrok, kterému předchází protiprávní jednání jednotlivce nebo skupiny osob. Toto protiprávní jednání je obvykle monitorováno a poté velitel pořádkové jednotky či vedoucí skupiny rozhodne o zákroku družstva nebo více družstev pořádkové jednotky (Zámek, 2013).

Při zákroku pod jednotným velením rozhoduje o použití donucovacího prostředku a zbraně velitel zakročující jednotky. Rozhodnout může na místě zákroku také nadřízený tohoto velitele, který tímto rozhodnutím přebírá velení až do ukončení zákroku. Rozhodnutí o použití donucovacího prostředku nebo zbraně musí být archivováno záznamovou technikou se zvukem nebo v papírové podobě (Vangeli, 2009).

1.2 Pořádková jednotka Policie ČR

V polovině 90. let minulého století byla zformulována pravidla a vytvořeny podmínky pro vznik nových organizačních jednotek k ochraně veřejného pořádku a bezpečnosti, a to na základě analýz bezpečnostních rizik a potřeb Policie České republiky. V květnu 1995 vzešel podnět ke zřízení stálé pořádkové jednotky na území hlavního města Prahy. Od roku 2000 pak začaly vznikat v jednotlivých krajských správách Policie České republiky krajské pořádkové jednotky. Pořádková jednotka je zřizována krajským ředitelstvím policie ČR. Je výkonnou složkou policie působící pod jednotným velením (Vokuš, 2014). Jejím úkolem je zejména chránit bezpečnost osob a majetku, spolupůsobení při zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti, provádění bezprostředních opatření vedoucích k jeho obnově. Dále se pořádková jednotka podílí na plnění úkolů policie v rámci integrovaného záchranného systému, tj. při záchranných

a likvidačních pracích. Je nasazována v případech vyžadujících vyšší počet sil a prostředků policie, například při sportovních či kulturních akcích, pátrání po osobách a věcech apod. Pořádková jednotka také spolupůsobí při zákrocích zásahové jednotky nebo dalších služeb policie (Dalecký et al., 2009).

Hlavním důvodem pro vznik pořádkových jednotek je potřeba mít k dispozici početnější útvar řádně vyzbrojených a vycvičených policistů, kteří jsou schopni okamžitého zásahu tam, kde by konkrétní narušení veřejného pořádku nebylo možné zvládnout běžnými hlídkami policejních oddělení.

Významným interním normativním aktem je Závazný pokyn policejního prezidenta (ZPPP) č. 10/2009, o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti, kterým je upraven postup při provádění opatření k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti, organizace pořádkových jednotek a dále jejich výzbroj, výstroj a materiální a technické vybavení.

1.2.1 Pořádková jednotka Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje

Do roku 1999 mělo Městské ředitelství Policie České republiky Plzeň pouze sklad s ochrannými přilbami, štíty a obušky. V případě potřeby zajišťovala bezpečnostní opatření tehdejší Pohotovostní motorizovaná jednotka Městského ředitelství policie Plzeň (PMJ). PMJ zanikla na konci 90. let minulého století a vznikl Pohotovostní pořádkový odbor Městského ředitelství policie Plzeň složený ze dvou oddělení. Z druhého oddělení se v roce 1999 zformovala Pořádková jednotka Krajského ředitelství policie Západočeského kraje doplněná policisty i z jiných oddělení.

Rozkazem ředitele Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje se zřizuje v souladu se Závazným pokynem policejního prezidenta č. 10/2009 každoročně pořádková jednotka a antikonfliktní tým. Tímto rozkazem je již od roku 2009 například stanoven seznam zařazených policistů a jejich specializace, termíny a náplň výcviků na příslušné kalendářní období a mnoho dalších příkazů a úkolů. V současné době je Pořádková jednotka Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje zřízena interním aktem řízení, rozkazem ředitele č. 124/2016. Disponuje 192 policisty, kteří jsou rozděleni do 24 družstev po 8 policistech. Z toho jedno družstvo je specializováno jako technické a jedno působí se služebními psy. Součástí pořádkové jednotky je skupina dokumentace

s vozidlem MMC (mobilní monitorovací centrum, které pořizuje zvukové a obrazové záznamy) a eskortní družstvo.

1.3 Organizace pořádkových jednotek

Organizační struktura a hierarchie pořádkových jednotek je závislá na konkrétních potřebách krajského ředitelství Policie ČR, odvíjí se od bezpečnostní situace a množství využití pořádkové jednotky závisí na socioekonomické, fyzické, regionální a politické geografii jednotlivých územně samosprávných celků a krajských ředitelství Policie ČR. Základní strukturu a organizaci pořádkových jednotek stanoví Závazný pokyn policejního prezidenta č. 10/2009.

1.3.1 Velitel pořádkové jednotky

Velitelem krajské pořádkové jednotky je zpravidla policista z odboru služby pořádkové policie příslušného krajského ředitelství policie. Ten řídí pořádkovou jednotku a odpovídá za její přípravu a akceschopnost. Rozhoduje o taktice provedení zákroku, kontroluje výkon služby svých podřízených. Mimo jiné dále odpovídá za dodržování zákonnosti při provedených zákrocích, za hospodárné využívání svěřených prostředků, zpracování přehledů o činnosti pořádkové jednotky atd. (Policie ČR, 2009).

1.3.2 Zástupce velitele pořádkové jednotky

Zástupcem velitele pořádkové jednotky je policista krajského ředitelství policie, který je určen čl. 17 interního aktu řízení ředitele krajského ředitelství policie o zřízení krajské pořádkové jednotky, nebo je při nepřítomnosti velitele krajské pořádkové jednotky určen interním aktem řízení pro jednotlivá bezpečnostní opatření. V době nepřítomnosti velitele pořádkové jednotky plně přebírá jeho úkoly s výjimkou těch, které si velitel pořádkové jednotky vyhradí (Policie ČR, 2009).

Zástupce velitele zpracovává plán činnosti pořádkové jednotky, provádí kontrolu výkonu služby, podílí se na zpracování přehledu o činnosti pořádkové jednotky. Dále se podílí na zpracování plánu výcviku, zpracování operačních postupů a na velení pořádkové jednotce při jejím nasazení pod jednotným velením atd. (Policie ČR, 2009).

1.3.3 Vedoucí skupiny pořádkové jednotky

Vedoucí skupiny pořádkové jednotky je opět určen interním aktem ředitele (čl. 18) nebo je určen interním aktem pro jednotlivá bezpečnostní opatření. Má odpovědnost v rámci jemu svěřených kompetencí za určený úsek (Policie ČR, 2009).

Odpovídá za akceschopnost a připravenost skupiny, řídí činnost družstev v této skupině, podílí se na organizaci přípravy a výcviku skupiny. Po ukončení opatření zjišťuje od policistů informace, které předává určenému vedoucímu policistovi. Také hodnotí činnost určených policistů a plní další úkoly (Policie ČR, 2009).

1.3.4 Velitel družstva pořádkové jednotky

Družstvo je skupina obvykle osmi policistů. Velitelem družstva je policista krajského ředitelství policie, který je určen čl. 19 interního aktu řízení ředitele o zřízení krajské pořádkové jednotky (Policie ČR, 2009).

Velitel družstva na základě Závazného pokynu policejního prezidenta č. 10/2009 zejména organizuje a řídí činnost policistů zařazených v družstvu, po ukončení výkonu služby získává od členů družstva informace o bezpečnostní situaci, výslednosti a poznacích z průběhu služby, tyto informace dále předává vedoucímu skupiny. Mimo to plní další svěřené úkoly (Policie ČR, 2009).

1.3.5 Instruktor pořádkové jednotky

Instruktozem krajské pořádkové jednotky je policista krajského ředitelství policie, který je určen čl. 20 interního aktu řízení ředitele krajského ředitelství policie o zřízení krajské pořádkové jednotky (Policie ČR, 2009).

Instruktor metodicky řídí a organizuje praktický výcvik policistů, odbornou přípravu a odpovídá za fyzickou připravenost policistů. Provádí školení manipulace s ochrannými prostředky, výzbrojí a technickými prostředky. Sám se účastní odborných školení a kurzů a plní další uložené úkoly (Policie ČR, 2009).

1.3.6 Policista pořádkové jednotky

Policista pořádkové jednotky je opět určen interním aktem řízení ředitele. Plní úkoly pořádkové jednotky, zúčastňuje se odborné přípravy a výcviku, zvyšuje své odborné znalosti, zkušenosti a fyzickou zdatnost. Odpovídá za hospodárné využívání svěřených prostředků, jejich údržbu a správné ošetřování a ukládání. Dále plní další úkoly na základě pokynů vedoucích policistů (Policie ČR, 2009).

1.4 Taktika zásahu

V době vzniku pořádkových jednotek nebyla ještě zpracována metodika výcviku, ani cvičební plány. Taktické postupy se postupně upravovaly na základě zkušeností z proběhlých zákroků. Vyměňovaly se také zkušenosti s instruktory pořádkových jednotek z jiných krajů a ze Speciální pořádkové jednotky Praha.

Původní taktika vzhledem k nedostatečnému vybavení spočívala ve statickém držení pozic. Několik družstev se semklo a pomocí ochranných štítů uzavřelo prostor, případně se pomalu postupovalo vpřed. Dále se hojně využíval obušek s příčnou rukojetí – tonfa, který držel policista oběma rukama, a příčná rukojeť směřovala k zemi. Policista opakovaně s obuškem předpažoval. Problémem bylo, že ten, proti komu se prováděl zákrok, mohl obušek uchopit a to mohlo narušit celistvost zákroku družstva.

Již v roce 2000 byla tato pořádková jednotka vyslána do velké akce v souvislosti s pořádáním zasedání Mezinárodního měnového fondu v Praze a tuto akci úspěšně zvládla. Zde se však ukázalo, že počty a vybavení policistů jsou naprosto nedostačující. Postupem doby byli policisté vybaveni protiúderovými prostředky.

V průběhu času se měnila taktika zákroků a metodika jejich zácvičování z důvodu měnících se trendů v oblasti diváckého násilí, pouliční kriminality a stupňující se agresivity pachatelů. Dodnes se pořádkové jednotky snaží rychle reagovat na změny těchto trendů a přizpůsobovat tomu pořádkový výcvik a metodiku pro provádění zákroků (Fejtek, 2014).

V současné době je Pořádková jednotka Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje nasazována většinou v souvislosti s konáním sportovních akcí – při utkáních fotbalového klubu FC Viktoria Plzeň a hokejových zápasech hokejového klubu HC Škoda Plzeň. Dále pak při příležitosti shromáždění a pochodů pravicových extrémistů a s tím spojených setkáních levicových aktivistů. Tomuto je přizpůsobena i taktika a výcvik pořádkové jednotky.

Základními činnostmi družstva pořádkových jednotek jsou zajištění prostoru (shromáždění, ulice apod.), uzavření prostoru, přesun družstva, doprovody skupin, kontaktní zákroky, přímý zákrok z vozidla, zajištění osob a činnost specialisty – střelce (KŘP-P, 2015).

1.4.1 High profile – starý model

Postup high profile (starý model) spočívá především v demonstraci sil a prostředků, které má Policie ČR k dispozici na dané opatření. Dále se doprovázejí a monitorují účastníci demonstrace, pochodu nebo fanoušci sportovního utkání při cestě na stadion, a to proto, aby se zachoval veřejný pořádek, zabránilo se projevům násilí a oddělily se od sebe tábory nepřátelých stran. Dále se vytipují nejagresivnější osoby a oddělují se od davu (Dalecký et al., 2009).

Stanovení počtu nasazených policistů předchází práce operativních pracovníků služby kriminální policie a vyšetřování, která má za úkol zjistit předpokládaný počet účastníků akce, vytipování možných tras pochodu s rekognoskací terénu v jejich okolí (například

volné dlažební kostky při stavebních úpravách apod.). Na základě takto zjištěných skutečností se zpracovává plán opatření.

Tento model taktiky se používal v Plzni do roku 2006, kdy byly zavedeny antikonfliktní týmy. Měl několik nevýhod, a to předimenzování sil a prostředků, tím pádem vyšší finanční náklady a psychologický efekt. Ten spočívá v tom, že při obstoupení a semknutí davu policisty často dojde k slovním výbuchům emocí. Policisté jsou vystaveni zátěžové situaci, při které nesmí vnímat verbální útoky protistrany. Reakce policistů je totiž příčinou dalších verbálních nebo pak i fyzických útoků.

1.4.2 Antikonfliktní tým

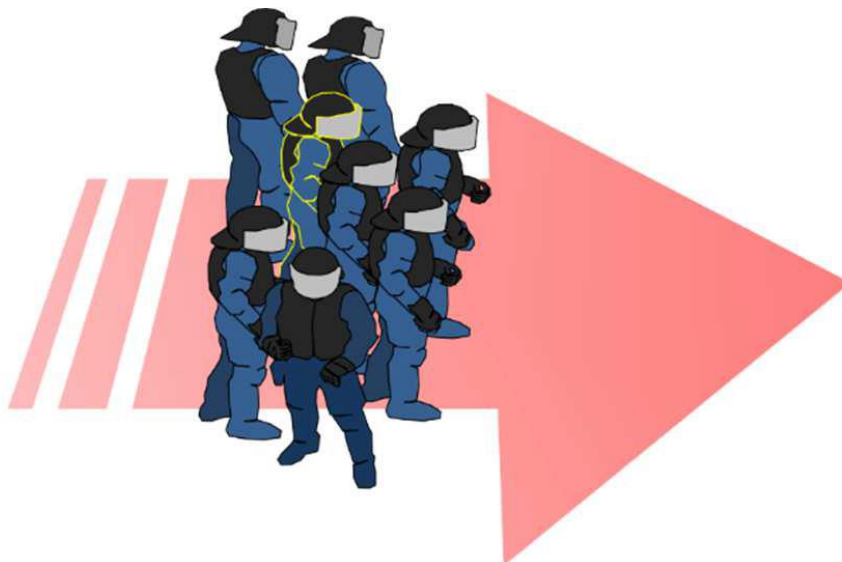
Po vzoru zahraničních bezpečnostních sborů zaměřených na problematiku narušování veřejného pořádku se i v Policii České republiky zavedly antikonfliktní týmy. Tento krok byl pozitivně vnímán i veřejností a sdělovacími prostředky jako snaha do poslední chvíle působit na účastníky akce tak, aby se zabránilo konfliktu. Případný zákrok je pak ze zákonného hlediska nevyhnutelný. Zavedení antikonfliktního týmu bylo také doporučeno tehdejším ombudsmanem JUDr. Otakarem Motejlem v hodnotící zprávě veřejného ochránce lidských práv. Bylo to v souvislosti se zákrokem pořádkových jednotek Policie ČR na akci Technoparty u obce Mlýnec v roce 2005 (Dalecký et al., 2009).

Konfliktní situace je třeba se pokusit řešit nejprve dialogem, aby se zabránilo škodám na zdraví a majetku osob. Policisté v protiúderových completech však nemohou vést rozhovor s protistranou. Tady se otevírá prostor k nasazení antikonfliktních týmů, aby se situace nenechala dovést tak daleko, aby bylo potřeba provést zákrok pořádkovou jednotkou. Byl proto vydán rozkaz policejního prezidenta Policie České republiky č. 54 z roku 2006, kterým se ověřuje efektivita modelu antikonfliktních týmů a vznikly první tři antikonfliktní týmy, pod severočeskou, severomoravskou a plzeňskou krajskou správou (Zámek, 2013).

1.4.3 High profile – nový model

V novém modelu taktiky high profile se upustilo od statického vyčkávání, kterého mohla protistrana zneužít k doplnění munice, kterou následně házela na stojící nebo velmi pomalu postupující kordon policistů. Družstva pořádkových jednotek jsou ve formaci „PERIMETR“ a dynamicky postupují, jsou neustále v pohybu, tím pádem těžko zasažitelná. Dav se následně tímto způsobem rozmělní na menší skupinky, což mu ubírá sílu. Také z psychologického hlediska je rychle postupující formace policistů vystrojených protiúderovými komplety za podpory zásahové výbušky P1 velmi efektivní.

Nástup družstva probíhá v zástupu, kdy vpředu stojí velitel, který při zjištění nebezpečí dává povel „hledí“, po kterém se sklápí hledí helmy a před velitele předstupuje druhý člen družstva se štítem. V minulosti družstvo udržovala formaci v zástupu a na povel „rozvinout“ se formace přeskupila do řady zleva nebo zprava. V současnosti se družstvo formuje do postavení „FORMACE“ (obrázek 1), kdy druhý člen formace předstupuje před velitele a ostatní členové družstva se rozvinou vlevo i vpravo po dvojicích mírně za sebou. Poslední člen družstva zůstává mírně za velitelem, jistí týl a hlásí případné nebezpečí (KŘP-P, 2015).

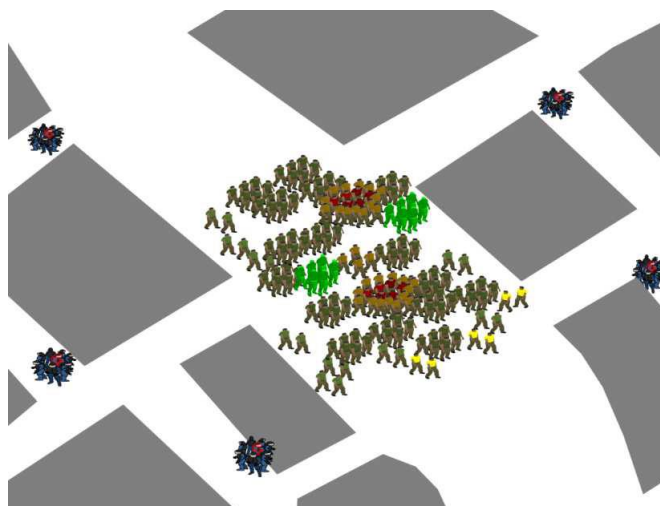
Obrázek 1 – Postavení "FORMACE"

(zdroj KŘP-P, 2015)

1.4.4 Low profile

Taktický postup, při kterém je kladen důraz na kontrolu širšího prostoru místa události. Nasazené síly nejsou koncentrovány tak těsně a zjevně kolem místa dění (např. průvod nebo demonstrace), ale kontrolují toto dění z určitého odstupu (obrázek 2). Takticky výhodné rozmístění sil umožňuje provedení případného zásahu z různých směrů najednou (KŘP-P, 2015).

Tento model taktiky je založen na komunikaci obou stran. Většinou probíhá tak, že antikonfliktní tým kontaktuje vůdce protistrany s návrhem možností míst, kde je možné např. strávit čas před sportovním utkáním. Tato místa jsou strategicky volena tak, aby nedocházelo ke kontaktu osob z obou táborů. Policisté pořádkové jednotky pouze monitorují konkrétní místa a je zde minimální kontakt s protistranou.

*Obrázek 2 – Strategie Low Profile
(zdroj KŘP-P, 2015)*

1.4.5 Zelená taktika

Zelená taktika se používá zejména při pátrání po hledaných a pohřešovaných osobách v zalesněném terénu mimo obec. Vzhledem k odlišnému prostředí je třeba používat specifický postup. Vytipovaná oblast se rozdělí do sektorů, které se postupně prohledávají

v tzv. rojnici při pátrání po pohřešovaných osobách. Za použití moderní techniky lze zaznamenat již propátrané sektory.

Pátrání po hledaných osobách je úkol, který vyžaduje plnou koncentraci policistů a dalších zúčastněných osob. Prostor je opět rozdělen do sektorů. Využívá se formace diamantu, která se poněkud uvolní v otevřeném terénu a naopak semkne ve špatně prostupném terénu. Vpředu jdou tři policisté vzájemně se kryjící dlouhou zbraní a vybavení radiostanicí, tzv. „pátrací hrot“. Jejich vzdálenost je dle členitosti terénu 8–100 metrů. Všichni musí být ve vizuálním kontaktu.

Zelená taktika vyžaduje dobrou orientaci v terénu, znalost práce s GPS navigací a schopnost čtení z topografických map.

1.5 Výstroj a výzbroj

Ke své činnosti potřebují pořádkové jednotky výstroj a výzbroj jinou, než kterou používají ostatní složky policie. Na vývoji výstroje a jejích součástí se podílejí svými poznatky sami příslušníci pořádkových jednotek, a to nejen u nás, ale i v jiných zemích světa. Vybavení je neustále zdokonalováno v souvislosti s vývojem nových materiálů a technologií. Hlavní překážkou v zavádění těchto inovací jsou však vysoké finanční náklady.

1.5.1 Výstroj

Standardní výstroj, což je pracovní oděv (kombinéza) vzor 92 a pokrývka hlavy (baret) vzor 92 a kukla je u pořádkové jednotky doplněna výstrojí nadstandardní, a to protiúderovým kompletem a helmou, ochrannými či balistickými štíty, plynovou maskou a taktickou vestou.

Protiúderový komplet byl poprvé použit v roce 2000 při akci zasedání Mezinárodního měnového fondu v Praze. Plzeňská pořádková jednotka byla tehdy vybavena pouze sto kusy těchto kompletů, počet členů pořádkových jednotek překračoval počet přidělených kompletů.

Protiúderový komplet je speciální plastový chránič, který ochraňuje všechny důležité části těla (hrudník, záda, ramena, lokty, třísla), samostatná část pak chrání dolní končetiny a eliminuje zdravotní následky útoků zaměřených proti policistům. Od doby svého zavedení se zkvalitnil materiál a zvýšil se komfort při používání. Protiúderový komplet není vybaven v současnosti balistickou ochranou. Hmotnost je pouze osm kilogramů. Součástí protiúderového kompletu jsou též protiúderové rukavice. Tento komplet nosí policisté pod výše uvedeným pracovním oděvem vzor 92, a to z důvodu nehořlavosti tohoto oděvu. Tento komplet slouží k ochraně policisty zejména před údery a kopy, údery různými předměty a házenými nebo vrhanými předměty.

V současné době je používána černá protiúderová přilba německé značky Schubert SH/P100F s plastovým tónovaným hledím na ochranu obličeje, na zadní části má chránič krku (obrázek 3). Vnitřní strana je polstrovaná. Tato helma splňuje nejpřísnější kritéria norem TON III, což znamená vynikající ochranu proti bodným, sečným a úderovým zbraním. Velkou výhodou těchto helem je, že plynová maska se v případě potřeby nasazuje přímo na konstrukci helmy a nikoli pod helmu tak, jako tomu bylo u starších typů ochranných helem.

*Obrázek 3 – Protiúderová přilba
(zdroj vlastní)*

Jednou z nejdůležitějších částí výstroje člena pořádkové jednotky je taktická vesta opatřená tzv. „molle“ systémem. Vzadu je umístěn nápis POLICIE, vpředu též včetně osobního evidenčního čísla policisty. Vybavení taktické vesty je libovolné, je třeba, aby donucovací prostředky a další výbava umístěná na vestě, mohly být použity při zákroku včas. Některé vybavení je podle specializace konkrétního člena pořádkové jednotky. Kompletní výbava těžkooděnce je na obrázku 4.

*Obrázek 4 – Výzbroj a výstroj těžkooděnce
(zdroj vlastní)*

1.5.2 Výzbroj

Opět jako u výstroje i výzbroj je možno rozdělit na standardní a nadstandardní. Mezi standardní patří hlavní zbraň – pistole ČZ 75 D Compact ráže 9 mm Luger a obušek s příčnou rukojetí nebo teleskopický obušek. Do standardní výbavy je zařazen slzotvorný prostředek v podobě pepřového spreje a služební pouta.

Do druhé skupiny speciální výzbroje se řadí taser, vrhač granátů Heckler & Koch 40 mm, pepperball a zásahové výbušky.

Taser X26 je elektronické zařízení s vlastním softwarem, který lze aktualizovat, vyrobené společností TASER International, Inc. v americké Arizoně. Princip je založen na elektrickém výboji. Patří mezi neletální, tedy nesmrtící zbraně (TASER, 2007).

Za pomoci stlačeného dusíku dojde k vystřelení sond s jehlami. Ty jsou opatřeny tenkými lakem izolovanými drátky určenými k přenosu energie, která ovlivňuje a paralyzuje nervovou a svalovou soustavu zasažené osoby (TASER, 2007).

Útočnicka lze zasáhnout až ze vzdálenosti 10,67 metru. Není nutné, aby sondy s jehlami pronikly kůží, postačí zachycení na oděvu, který může být až pět centimetrů silný. Na základě mnoha uskutečněných lékařských studií je Taser vyhodnocen jako bezpečná a život neohrožující zbraň. Při zasažení je vyslán do těla postižené osoby prvotní výboj přibližně 50 kV a proud 0,0021 A, následně v těle probíhá tentýž proud o napětí 1 200 V, což je pro lidské tělo neškodné (TASER, 2007).

Na základě studie provedené Krollem et al. (2016a) představuje používání této elektronicky řízené zbraně minimální riziko smrti způsobené poraněním mozku při neřízeném pádu osoby na zem. Ze tří miliónů použití této zbraně bylo zjištěno 16 pravděpodobných případů smrtelných úrazů mozku. Větší riziko představuje výstřel do zad.

Určité obavy zpočátku ve světě také vyvolávalo riziko infekce, protože sondy mohou proniknout kůží. Z výroby jsou sondy nesterilizované a je zde asi 5% riziko kontaminace bakterií zlatého stafylokoka. Další výzkumy Krolla et al. (2016b) však prokázaly, že při výrobě krátkodobě vyvolané elektrické pole o více než 1 200 V je dostatečné pro sterilizaci a riziko infekce je téměř nulové.

Vrhač granátů Heckler & Koch 40 mm – HK 69 byl zařazen teprve nedávno do vybavení členů pořádkových jednotek. Jejím použitím se otevírá řada možností pro provedení zákroků, protože vrhač granátů je schopen pálit různé druhy munice:

- slzotvorné prostředky – náboje obsahují různé plyny, rozdělují se na různé druhy podle vzdálenosti, na kterou je třeba pálit;
- neletální munice – náboje s měkkým projektilem z hmoty o různé tvrdosti.

Tuto zbraň může používat policista, který absolvoval příslušné školení pro manipulaci a zvolení vhodné munice. Zbraň se může použít pouze z důvodů daných Zákonem

o Policii. Při průběhu opatření se většinou použije na nejagresivnější osobu, která páchá protiprávní jednání, například házení předmětů na policisty.

Pepperball je neletální zbraň založená na principu paintballové zbraně. Místo kuliček obsahujících barvu však vystřelují kuličku se slzotvorným práškem. Při dopadu na tělo nebo na jinou překážku kulička praskne a do prostoru se uvolní náplň obsahující kapseicin. Tato látka silně dráždí dýchací cesty a vyvolává pálení.

Zásahové výbušky jsou další nadstandardní výzbrojí pořádkové jednotky. Používají se jako podpůrný prostředek k vynucení si převahy nad protistranou a ke zvládnutí daného taktického postupu. Existují ve více variantách podle hlučnosti a počtu jednotlivých ran, které vydávají.

1.6 Výcvik pořádkové jednotky

Výcviky pořádkové jednotky jsou navrhovány na základě vyhodnocení využití jednotky v uplynulém období a podle předpokládaného využití jednotky v dalším roce. Jednotlivé výcviky jsou zaměřeny na taktické postupy v těchto případech:

- násilnosti ve městech;
- násilnosti při sportovních utkáních (zejména zápasy na fotbalovém stadionu);
- pátrání po pohřešovaných nebo hledaných osobách a věcech (topografie, práce s GPS systémem);
- součinnost s ostatními složkami policie (letecká služba Praha, oddělení služební hipologie Praha);
- taktické postupy a donucovací prostředky proti agresivním osobám (AMOK);
- taktické postupy a donucovací prostředky proti pasívním osobám;
- taktické postupy zákroků proti osobám, které neoprávněně obývají budovy (squat);
- kurzy a výcviky specialistů pořádkové jednotky (zdravotníci, střelci specializovaní především na vrhače granátů a pepperball, vůdci malých plavidel);
- instrukčně metodická zaměstnání velitelů družstev a skupin.

1.6.1 Součinnostní cvičení Zbiroh

Příkladem výcviku pořádkové jednotky je například součinnostní pořádkové cvičení ze dne 27. 9. 2015, které proběhlo ve Zbirohu za účasti Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje, jednotek z Ústí nad Labem a BFE Bayreuth (speciální pořádková jednotka německé policie). Dále se zúčastnili policisté z odboru služební hipologie v Praze a Letecké služby Policie České republiky.

Cílem bylo provedení zákroků při demonstracích, pochodech, pouličním násilí, ale také prověření součinnosti s Hasičským záchranným sborem Plzeňského kraje a Zdravotnickou záchrannou službou Plzeňského kraje. Cvičení se zúčastnilo 500 policistů, přičemž 200 z nich bylo při modelových situacích pachateli protiprávního jednání. Policisté využili mobilní monitorovací centrum, drony a štábní vozidlo, ve kterém soustřeďovali veškeré dostupné informace a rozhodovali se o dalším postupu.

Při jedné modelové situaci docházelo k demolování a zapalování vozidel a napadání osob. Policisté museli použít i vodní stříkač a zasahovali i kolegové z oddělení služební hipologie. Při další modelové situaci zakročovali policisté proti 80 squatterům. Situace na obou stanovištích probíhala reálně, nechyběl autentický křik, dým, hysterie a davové šílenství, jak je zřejmé z obrázku 5. Policisté využili všech dostupných prostředků, aby pachatelům zabránili v páchání dalšího protiprávního jednání.

*Obrázek 5 – Součinnostní pořádkové cvičení
(zdroj vlastní)*

Cvičení bylo velice přínosné pro všechny zúčastněné složky integrovaného záchranného systému. Účast německých kolegů přispěla k prohloubení vzájemné dlouhodobé spolupráce. Speciální pořádková jednotka německé policie BFE sídlí ve městě Bayreuth v Bavorsku. V průběhu roku 2016 byla posílena o 50 nových policistů speciální protiteroristických sil (BFE+) z rozhodnutí ministra vnitra vzhledem k nutnosti zajištění bezpečnosti v regionu. Těchto jednotek má celkem v budoucnosti vzniknout pět jako reakce na teroristické akce v Paříži a Bruselu (Pflug, 2016).

2 CÍL PRÁCE A HYPOTÉZA

2.1 Cíl práce

Cílem práce je porovnání účelnosti a využitelnosti Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje z hlediska četnosti nasazení sil a prostředků za sledované období.

2.2 Hypotéza

Pro splnění stanoveného cíle je formulována následující hypotéza: Počet případů nasazení Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje a počet zákroků pod jednotným velením má od jejího založení do současné doby vzrůstající tendenci.

3 METODIKA

Na základě analýzy odborné literatury a příslušných právních předpisů byla vypracována teoretická část práce.

Pro zpracování této bakalářské práce byla využita analýza dat účelnosti a využitelnosti Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje z hlediska nárůstu četnosti nasazení sil a prostředků v období let 2005–2015. Zdrojem dat byly roční vyhodnocení nasazení Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského (Západočeského) kraje, která jsou každoročně zpracovávána velitelem pořádkové jednotky.

Údaje byly zpracovány pomocí programu Microsoft Office – Excel a znázorněny v přehledném grafu.

Dále byla provedena lineární regresní analýza, jejímž úkolem bylo ověření hypotézy, že počet případů nasazení Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje má vzrůstající tendenci.

Pro posouzení vývoje počtu nasazení Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje byla použita jednoduchá (párová) regresní závislost, kterou se obecně rozumí jednostranná závislost dané náhodné veličiny na jiné veličině (nikoliv nutně náhodné) – jde o zkoumání dvojrozměrného výběrového statistického souboru. Základní úkoly regresní analýzy spočívají v nalezení vhodné teoretické regresní funkce k vystižení sledované závislosti, v bodových a intervalových odhadech parametrů a hodnot teoretické regresní funkce a v ověřování souladu regresní funkce s experimentálními údaji (Záškodný et al., 2016).

Byla také stanovena míra korelace mezi jednotlivými sledovanými znaky (časem a počtem případů nasazení Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje. Jednoduchou (párovou) korelaci lze chápat jako vzájemnou závislost dvou náhodných veličin, která je spojena při změně hodnot jednoho statistického znaku se změnou aritmetického průměru vyplývajícího ze šetření druhého statistického znaku. Základní úkoly korelační analýzy spočívají v měření těsnosti (síly, intenzity) korelace. Problematika jednoduché lineární a nelineární korelace je obvykle zkoumána za

předpokladu, že změny dvou náhodných veličin jsou dobře vystiženy lineární nebo nelineární regresní funkcí. Úkoly korelační analýzy lze pak převést na hledání vhodných korelačních koeficientů jako základních měr těsnosti daného typu korelace (Záškodný et al., 2016).

4 VÝSLEDKY

V této kapitole budou popsány různé možnosti narušení veřejného pořádku, při kterých je nasazována pořádková jednotka, a bude uveden vždy počet nasazení Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského (Západočeského) kraje v jednotlivých letech 2005–2015.

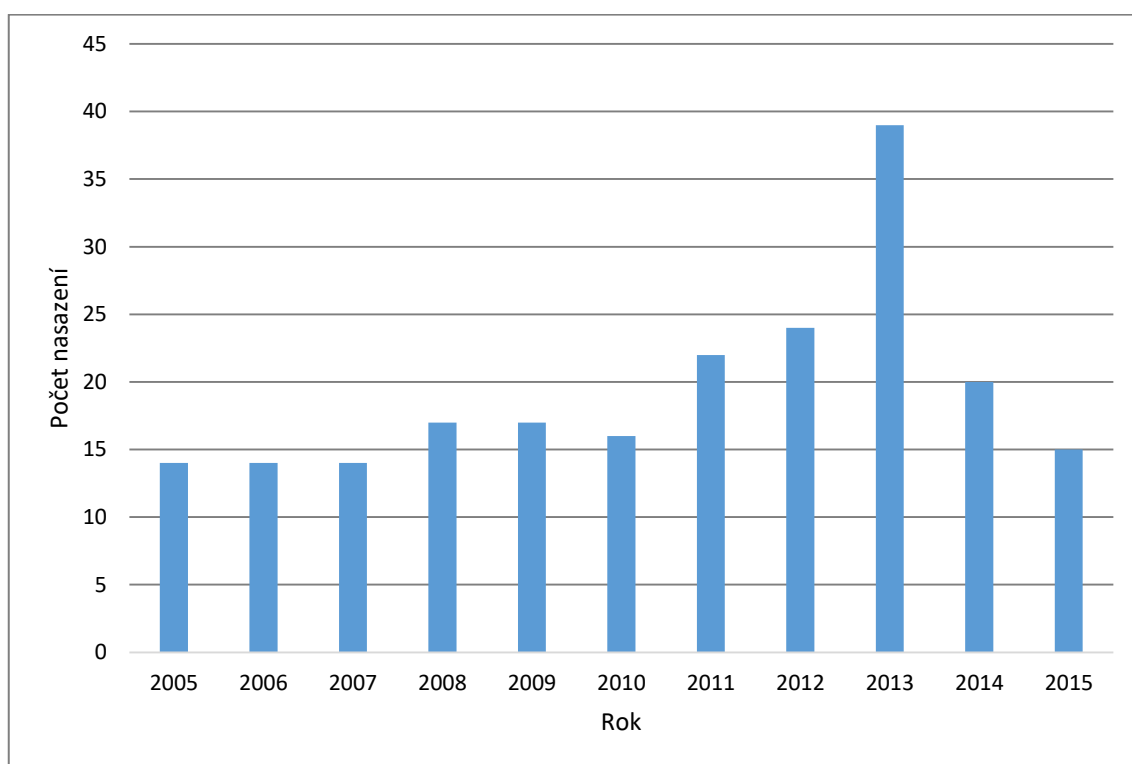
Na základě analýzy ročních vyhodnocení nasazení Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského (Západočeského) kraje, která jsou zpracovávána velitelem pořádkové jednotky, budou uvedeny v následujících podkapitolách počty nasazení na jednotlivé druhy narušování veřejného pořádku.

Nejčastějšími narušiteli veřejného pořádku v poslední době v Plzeňském kraji jsou fotbaloví chuligáni a pravicové a levicové skupiny, například skinheads, punks, squatterři, anarchisté, nacionalisté.

4.1 Sportovní utkání

Nejvyšší počet případů nasazení Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje byl při různých sportovních utkáních. Počet nasazení pořádkové jednotky při sportovních událostech v letech 2005–2015 je uveden na obrázku 6. Jedná se především o fotbalové, ale i hokejové zápasy a doprovody rizikových fanoušků.

Největší počet nasazení byl v roce 2013, kdy se fotbalový klub FC Viktoria Plzeň dostal do základní skupiny Ligy mistrů UEFA a utkal se s celky fotbalových klubů FC Bayern Mnichov, Manchester City a CSKA Moskva.

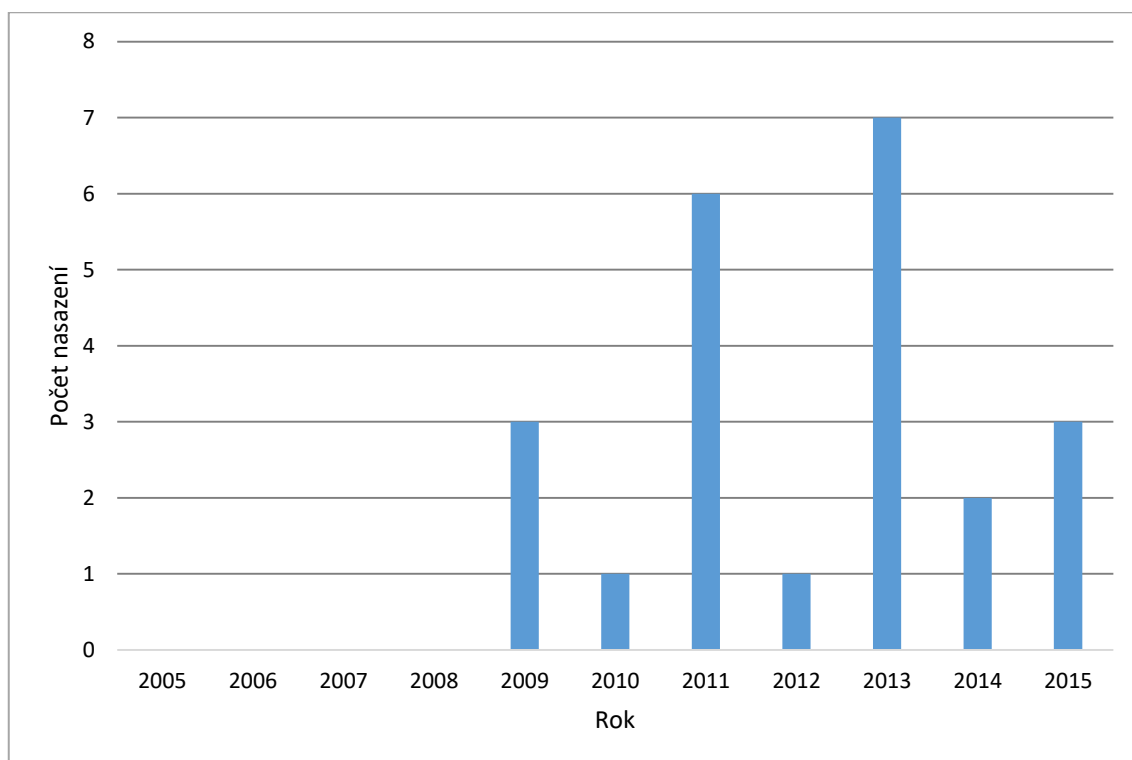
Obrázek 6 – Nasazení pořádkové jednotky při sportovních událostech v letech 2005–2015

(zdroj Krajské ředitelství policie Plzeňského (Západočeského) kraje, 2005–2015)

4.2 Shromáždění a demonstrace

Četným případem nasazení Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje jsou různá shromáždění a demonstrace. Jak je patrné z obrázku 7, měla pořádková jednotka Plzeňského kraje nejvyšší počet nasazení při shromážděních a demonstracích v letech 2011 a 2013. Bylo to sedm akcí v roce 2013 a šest nasazení v roce 2011, dále tři shromáždění v letech 2009 a 2015, dvě v roce 2014 a po jedné akci v letech 2010 a 2012. Do roku 2009 nebyla pořádková jednotka při tomto typu akcí vůbec nasazena.

Jak již bylo zmíněno, největší počet nasazení plzeňské pořádkové jednotky při shromážděních a demonstracích byl v roce 2013. Bylo to z důvodu nepokojů v Českých Budějovicích. Byly to mediálně hojně prezentované projevy rasové nesnášenlivosti na českobudějovickém sídlišti Máj.

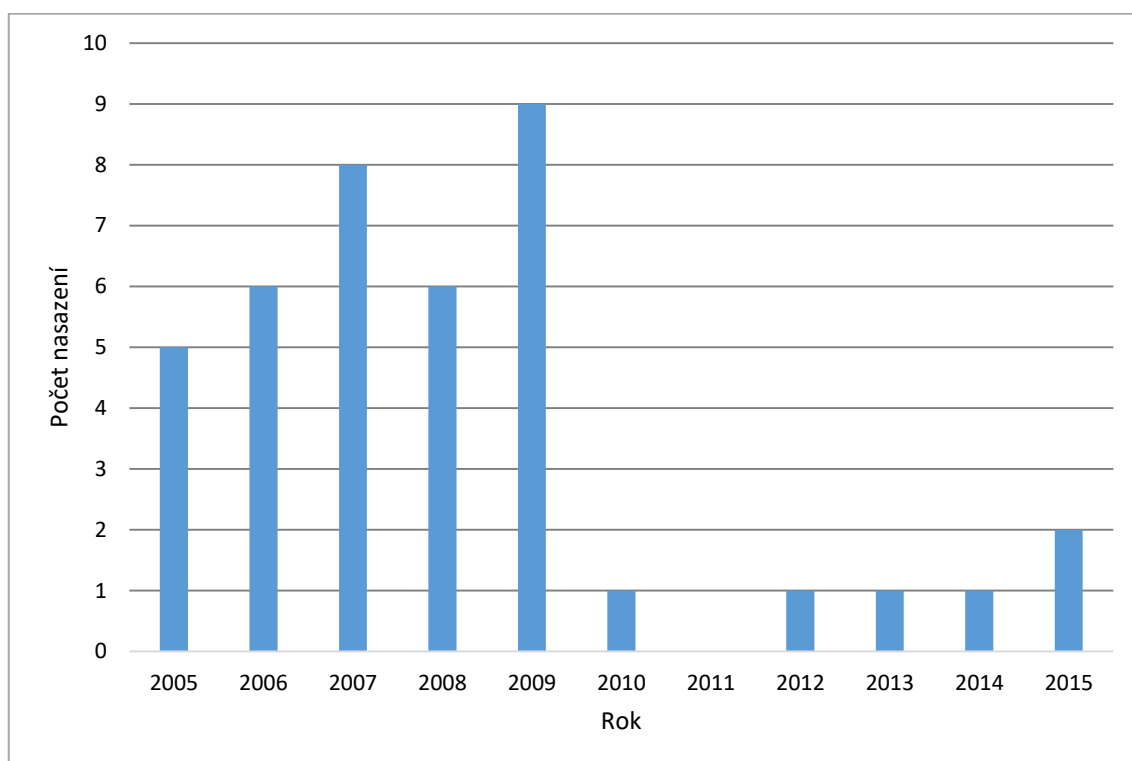
Obrázek 7 – Nasazení pořádkové jednotky při shromážděních a demonstracích v letech 2005–2015

(zdroj Krajské ředitelství policie Plzeňského (Západočeského) kraje, 2005–2015)

4.3 Pravicový extremismus

Další oblastí, kdy je Pořádková jednotka Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje často nasazována, jsou akce s projevy pravicového extremismu. Pravicoví radikálové se často shromažďují při hudebních produkcích. Často jsou „maskované“ jako soukromé narozeninové oslavy. V poslední době se tyto aktivity přesouvají do míst přístupných široké veřejnosti jako například součást volebních kampaní konaných krajně pravicovými stranami nebo jako reakce na mediálně prezentované projevy rasové nesnášenlivosti.

Na obrázku 8 je názorně ukázán vývoj počtu nasazení Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje v letech 2005–2015 při hudebních produkcích pravicových extremistů. Je patrné, že vývoj má sestupnou tendenci, což však neznamená, že by podobných akcí ubývalo. Spíše jsou, jak bylo uvedeno výše, konané jako soukromé oslavy, nebo jsou vyhodnoceny jako méně rizikové. Pořádková jednotka tak není nasazena, ale celá akce je pouze monitorována.

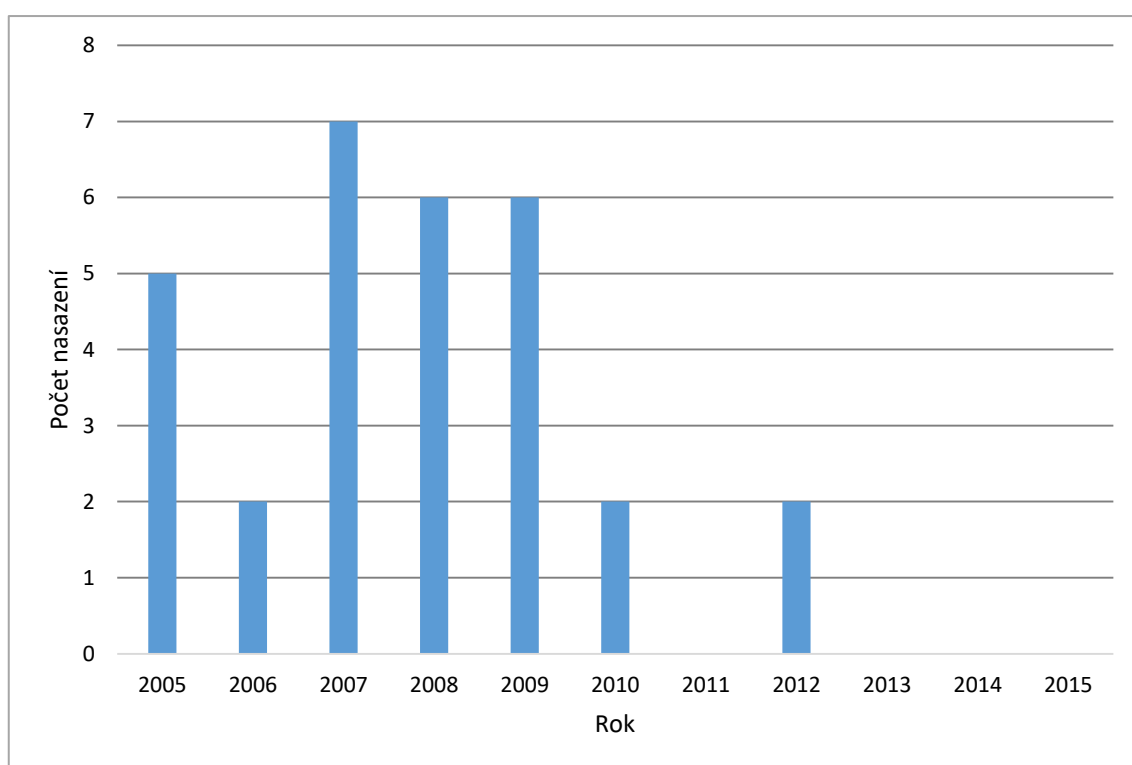
Obrázek 8 – Nasazení pořádkové jednotky při hudebních produkcích - pravicový extremismus v letech 2005–2015

(zdroj Krajské ředitelství policie Plzeňského (Západočeského) kraje, 2005–2015)

4.4 Levicový extremismus

Pořádková jednotka Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje je nasazována nejen na akce pravicových, ale i krajně levicových extremistů. Anarchisté v současnosti se zapojují do antifašistického hnutí, ekologických aktivit a radikálních odborových hnutí. Na obrázku 9 je graficky znázorněn počet nasazení Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje v letech 2005–2015 v těchto případech. Počet akcí byl nejvyšší v letech 2007–2009, naopak v některých dalších letech nebyly žádné.

To ovšem neznamená, že v současnosti žádné podobné akce neprobíhají, ale stejně jako u ultrapravicových hudebních produkcí se často maskují jako soukromé oslavy a jsou policií pouze monitorovány.

Obrázek 9 – Nasazení pořádkové jednotky při hudebních produkcích - levicový extremismus v letech 2005–2015

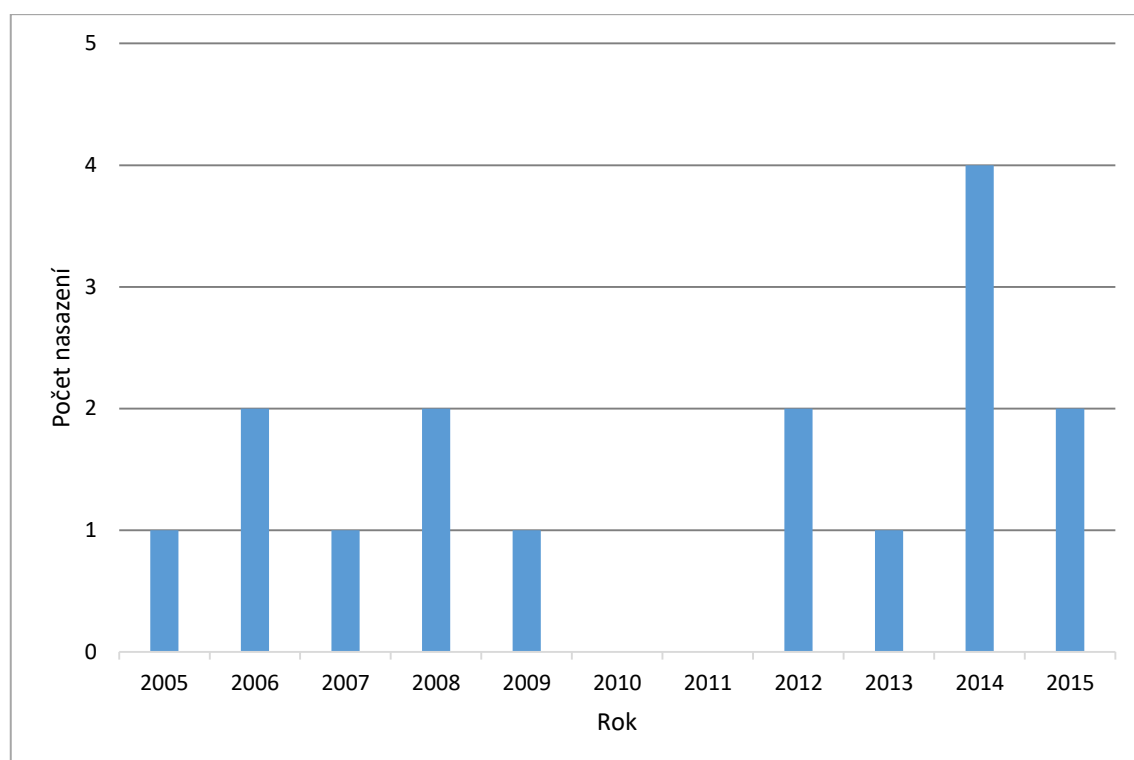
(zdroj Krajské ředitelství policie Plzeňského (Západočeského) kraje, 2005–2015)

4.5 Pátrání po osobách

Pořádková jednotka Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje nemá na starost jen dohled na klid a veřejný pořádek při zajišťování akcí uvedených v předchozích podkapitolách, ale i pátrání po hledaných a pohřešovaných osobách.

Pátrací akce se rozdělují na pátrání po pohřešovaných osobách ztracených ve volném terénu a pátrání po hledaných osobách. To mohou být uprchlí vězni, nebezpeční pachatelé závažných trestných činů a podobně.

Ve většině případů jsou však tato pátrání realizována policisty územních odborů. Teprve pokud je jejich pátrání neúspěšné, dochází k nasazení pořádkové jednotky, proto je počet těchto akcí nízký. To je patrné i z obrázku 10. V roce 2010 a 2011 nebyla pořádková jednotka na tento druh případu nasazena vůbec. V ostatních letech se jedná o jednotlivé případy.

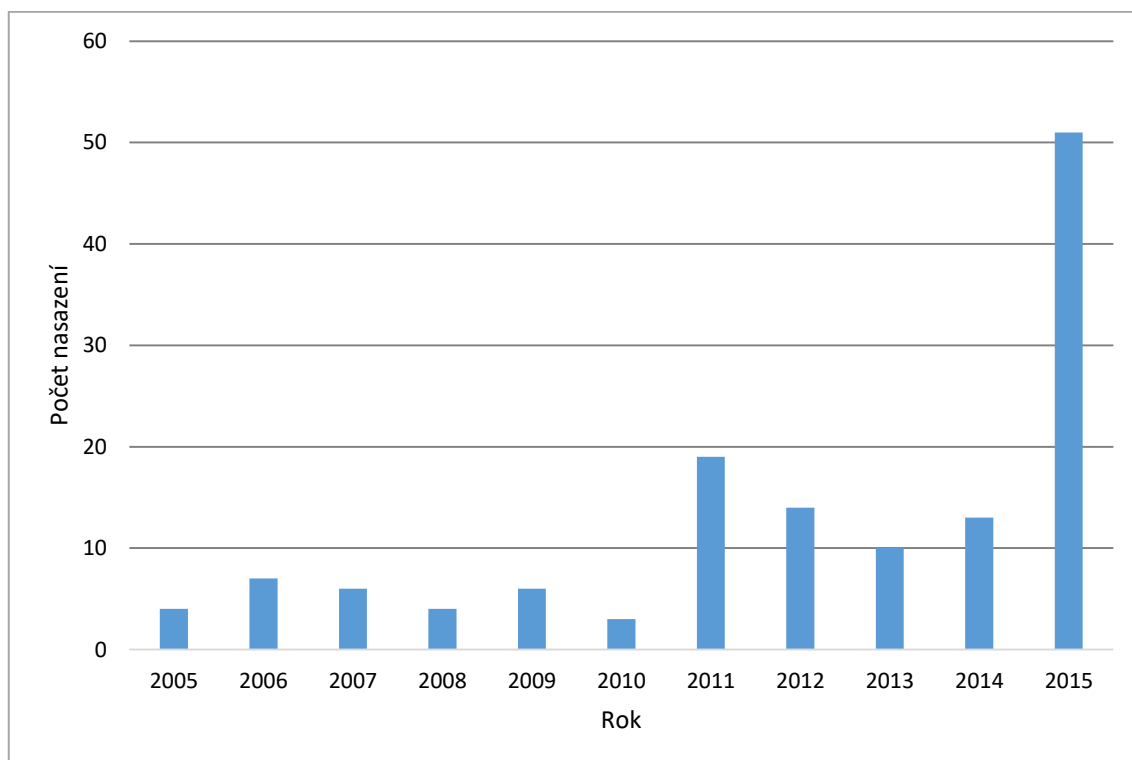

Obrázek 10 – Nasazení pořádkové jednotky při pátrání po osobách v letech 2005–2015
(zdroj Krajské ředitelství policie Plzeňského (Západočeského) kraje, 2005–2015)

4.6 Nasazení pořádkové jednotky v ostatních případech

Pořádková jednotka Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje je také nasazována na jiné typy případů, například při součinnosti s jinými odděleními při odhalování pěstíren konopí v asijských tržnicích, opatření při návštěvě prezidenta republiky v plzeňském kraji, posílení akcí v jiných krajích, doprovod konvojů americké armády či v souvislosti s problematikou nelegální migrace.

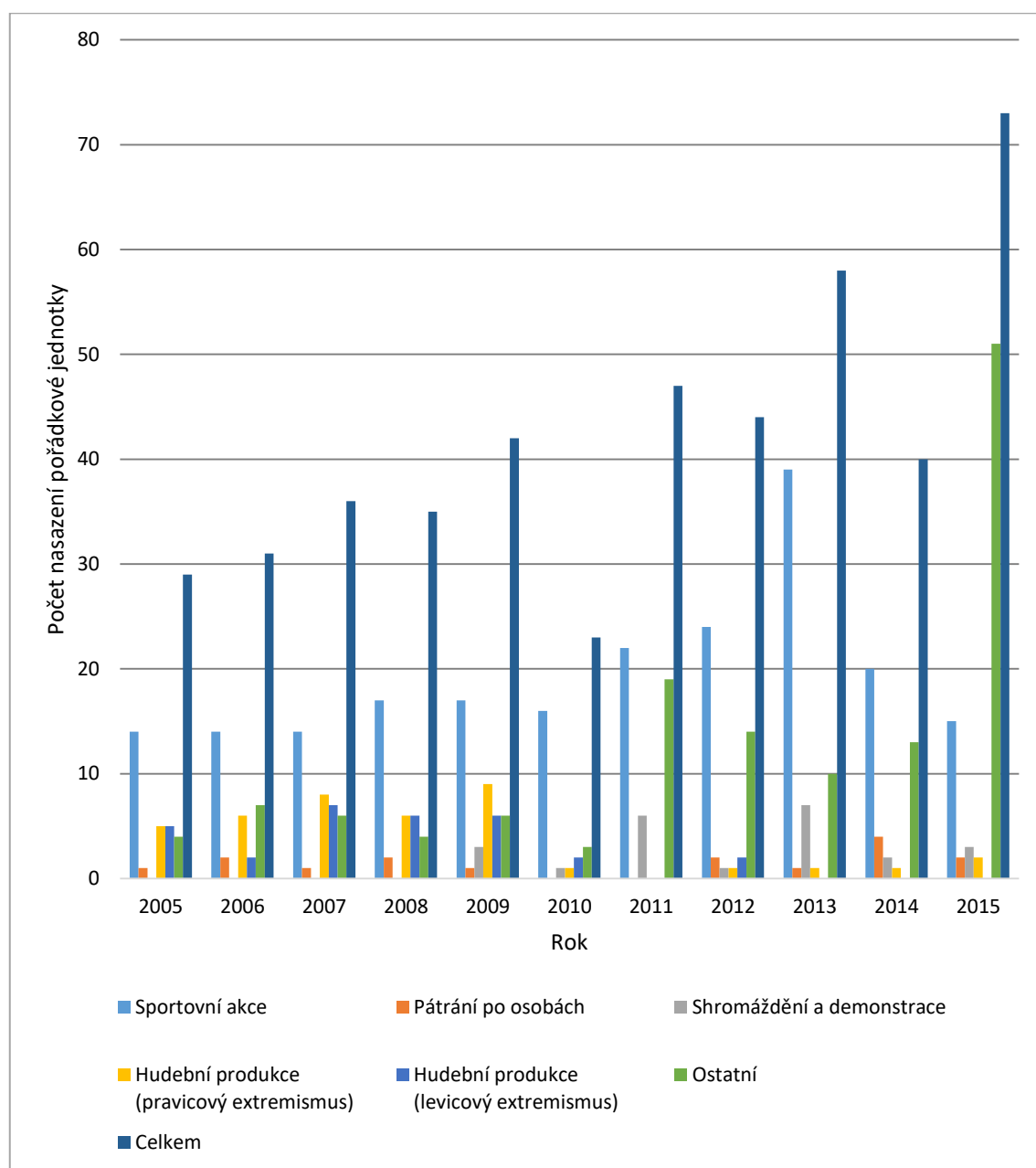
Na obrázku 11 je zřetelně vidět, že počet nasazení pořádkové jednotky v ostatních případech prudce narostl v roce 2015, je to dáno zejména již zmíněnou migrací. Do té doby se jednalo o různé namátkové akce.

Obrázek 11 – Nasazení pořádkové jednotky v ostatních případech v letech 2005–2015
(zdroj Krajské ředitelství policie Plzeňského (Západočeského) kraje, 2005–2015)

4.7 Shrnutí počtu nasazení

Celkové počty nasazení Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje jsou shrnuty na obrázku 12, ze kterého je patrné využití pořádkové jednotky v jednotlivých letech jejího působení, a tím i její potřebnost. Graf je rozdělen na jednotlivé druhy nasazení pořádkové jednotky, lze sledovat aktivitu v letech 2005–2015.

Obrázek 12 – Celkové nasazení pořádkové jednotky v letech 2005–2015
(zdroj Krajské ředitelství policie Plzeňského (Západočeského) kraje, 2005–2015)

5 DISKUZE

Práce se zabývá tématem vyhodnocení počtu nasazení Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje. Z provedené analýzy je patrné, že počty nasazení na různé typy akcí závisejí na momentální společenské situaci v České republice a v Plzeňském kraji. V roce 2015 například došlo ke zvýšení celkového počtu nasazení Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje v důsledku migrační vlny cizinců na území České republiky. Ze sledovaného období let 2005–2015 to byl počet nejvyšší.

Pořádková jednotka se podílela především na střežení cizinců při zadržení a následných eskortách do záchytných zařízení. Dále byla pořádková jednotka v roce 2015 nasazována k případnému zákroku při hromadném narušení veřejného pořádku v záchytném zařízení Drahonice. Další využití spočívalo především v nasazení jednotky při fotbalových utkáních, shromážděních, kulturních a společenských akcích většího rozsahu. Plzeň byla hlavním městem kultury pro rok 2015. V tomto roce také došlo k nákupu kvalitního materiálu v oblasti prostředků k poskytnutí první pomoci, komunikačních technických prostředků a dalších výstrojních částí pro policisty pořádkové jednotky. Pořádková jednotka byla vybavena novými vozidly a dvěma čluny (Krajské ředitelství policie Plzeňského (Západočeského) kraje, 2010–2015).

Druhým nejnáročnějším rokem sledovaného období byl rok 2013, kdy v Plzni bylo 35 rizikových sportovních utkání. Bylo nutné vyhlásit opatření při mezinárodních utkáních evropské ligy a Gambrinus ligy, 10 nasazení pořádkové jednotky bylo při hokejových utkáních.

V letech 2011 a 2012 došlo k nárůstu bezpečnostních opatření a zvýšení nasazení Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje. Jednalo se především o nasazení při fotbalových utkáních fotbalového klubu FC Victoria Plzeň. V rámci prevence a prověrek asijských tržnic v příhraničí došlo k navýšení využití plzeňské pořádkové jednotky na územních odborech Tachov a Domažlice.

V roce 2012 byl nakoupen kvalitní materiál v oblasti hasebních prostředků, prostředků k poskytnutí první pomoci a výstrojních částí policistů. Z tohoto důvodu byly organizovány specializační výcviky a kurzy zdravotnické pomoci, školení na zvládnutí

a prevenci vznikajících požárů a využití neletálního střeliva (Krajské ředitelství policie Plzeňského (Západočeského) kraje, 2010–2015).

Nejčastějšími narušiteli veřejného pořádku v poslední době v Plzeňském kraji jsou fotbaloví chuligáni a pravicové a levicové skupiny, například skinheads, punks, squatterři, anarchisté, nacionalisté. Jsou to subkultury neboli minoritní společnosti, jejichž členové mají stejné morální hodnoty, obvykle mají své symboly, rituály, společné názory a morální hodnoty (Smolík, 2008).

5.1 Sportovní utkání

Na základě provedené analýzy je možné konstatovat, že největší počet nasazení Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje je na různá sportovní utkání, zejména fotbalová a hokejová.

Fotbalové chuligánství – hooligans neboli rowdies (rváči) – vznikalo, jak uvádí Mareš et al. (2004) ve své publikaci Fotbaloví chuligáni, ve Velké Británii v 60. letech minulého století, kdy se během fotbalových zápasů začaly množit negativní projevy fanoušků. Ti navštěvují sportovní utkání za účelem vyvolání konfliktu nebo bitky. Fotbal se stal společensky významnou událostí a začal působit i na jiné sféry společenského života. Tento nový fenomén se během následujících let přesunul na kontinent a vrcholil v 80. letech 20. století, kdy už bylo třeba stanovit nové zákony, aby bylo možno se postavit proti tomuto novému druhu kriminality, ve kterém už se objevují i rasistické a xenofobní projevy.

Se sportovními utkáními je také spojena jedna z největších tragédií v historii sportu. Došlo k ní 29. května 1985 při finále mezi fotbalovými týmy FC Liverpool a FC Juventus. Kvůli nevyhovujícím stavu stadionu krále Baudouina, tzv. Heysel v Bruselu a chybě organizátorů, kteří umístili sektory pro fanoušky obou týmů vedle sebe, tehdy zahynulo 39 fanoušků. Fanoušci fotbalového klubu FC Liverpool před zápasem prolomili plot a zaútočili na fanoušky fotbalového klubu FC Juventus. Ti se snažili uniknout a museli prolomit zeď. Oba kluby dostaly zákaz hraní v evropských pohárech na několik let (Williams et al., 2014).

Italští fanoušci (tifosi) jsou umírnění, dávají přednost spíše vizuální formě fandovství, i když se nevyhýbají ani násilí. Prozpěvují oslavné chorály, mají obrovské vlajky a transparenty a organizovaně vytvářejí obrazce a různé choreografie. Často používají také různou pyrotechniku a dýmovnice, aby dosáhli kýžené bouřlivé fotbalové atmosféry a co nejvíce zviditelnili tzv. „kotel“. Jejich cílem je být nápadití, vtipní a hluční (Smolík, 2007).

V bývalém Československu se fotbalové chuligánství objevovalo spíše ojediněle, například v roce 1985 byl zaznamenán případ zdemolování vlakové soupravy. Nejednalo se však o organizované skupiny, které by svoji trestnou činnost páchaly opakovaně. Nicméně incidentů během let přibývalo a v 90. letech 20. století už se utvářely první gangy (Mareš et al., 2004).

Počet incidentů na fotbalových zápasech vzrůstá a navíc se začaly objevovat i rasistické a xenofobní projevy. Je to vlivem subkultury skinheads se zájmem o fotbal, většina hooligans jsou pravicově orientované osoby (Smolík, 2008).

V poslední době, se páchání této trestné činnosti přesouvá mimo stadion, ale v souvislosti s probíhajícím fotbalovým zápasem. Možnými druhy protiprávního jednání fotbalových fanoušků jsou přestupky podle § 47 až § 50, což jsou přestupky proti veřejnému pořádku, proti občanskému soužití a přestupky proti majetku podle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, a zákona č. 204/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Trestnými činy podle zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, platného znění z roku 2009, jsou těžké ublížení na zdraví (§ 145), ublížení na zdraví (§ 146), rvačky (§ 158), loupež (§ 173), krádež (§ 205), poškození cizí věci (§ 228), hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob (§ 355), podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod (§ 356), výtržnictví (§ 358) a opilství (§ 360).

Na základě průzkumu provedeného Scholzem (2016) je fotbal, nejpopulárnější sport na světě, u nás méně navštěvovanou akcí než třeba v Anglii, kde je téměř společenskou akcí. Může za to právě fotbalové chuligánství, proč se na fotbalovém utkání necítí hlavně rodiny s dětmi bezpečně. Často jsou stadiony poloprázdné. Fotbalový svaz České republiky se snaží, aby se fotbalové zápasy staly pro diváky atraktivnější. Za

nejzávažnější projev násilného chování fotbalových chuligánů jsou podle zjištěných výsledků projevy rasismu (31 %) a s 31% demolování stadionu.

Fotbalové utkání Plzeň – Moskva

Jak je patrné z obrázku 6, nejvyšší počet nasazení Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje byl v souvislosti s fotbalovými zápasy. Mezi nejnáročnější případy nasazení pořádkové jednotky Plzeňského kraje při sportovním utkání patřil zápas fotbalové FC Victoria Plzeň a CSKA Moskva dne 10. 12. 2013. Bylo očekáváno 800 radikálních fotbalových fanoušků moskevského klubu a několik desítek polských výtržníků, kteří obvykle vyvolávají bitky. Zápas byl vyhodnocen jako rizikový. Dne 27. 11. 2013 byl proto vydán rozkaz ředitele Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje č. 174, k zajištění klidu a veřejného pořádku na území Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje (KŘP-P, 2013a).

Bylo nasazeno 134 policistů Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje, dalších 237 policistů například z oddělení služební kynologie, dopravní, pořádkové, cizinecké, kriminální policie, dále antikonfliktní tým, 6 koní s jezdci a vrtulník s posádkou. Dále 89 strážníků městské policie a 300 osob z pořadatelské služby (KŘP-P, 2013b).

Již od odpoledne se v centru Plzně vyskytovaly skupiny silně podnapilých rusky a polsky mluvících fanoušků. Situaci komplikovaly vánoční trhy navštěvované velkým množstvím rodin s dětmi, které bylo třeba ochránit. Přistoupilo se k taktice tzv. low profile, což je taktické rozmístění jednotlivých družstev pořádkové jednotky. Bylo nutno udělat mnoho zákroků, byly použity i donucovací prostředky a následné eskorty (KŘP-P, 2013b).

Na fotbalovém utkání bylo 11 205 osob, z toho přibližně 800 moskevských fanoušků. Během akce bylo zajištěno 7 osob, všichni byli příznivci CSKA Moskva (KŘP-P, 2013b).

5.2 Shromáždění a demonstrace

Jak vyplývá z výsledků, dalším početným případem nasazení Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje jsou různá shromáždění a demonstrace. Podle §1 odst. 1 a 2 zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím občané mají právo pokojně se shromažďovat. Výkon tohoto práva slouží občanům k využívání svobody projevu a dalších ústavních práv a svobod, k výměně informací a názorů a k účasti na řešení veřejných a jiných společných záležitostí vyjádřením postojů a stanovisek (Černý a Lehká, 2010).

Úřad, který konkrétní shromáždění povolí, předává Policii České republiky údaje o svolavateli, účelu shromáždění, místě a datu konání a předpokládaném počtu účastníků. Policie tyto informace vyhodnotí a rozkazem krajského ředitele Policie České republiky je případně svolána pořádková jednotka.

Shromáždění lze pro účely pořádkových jednotek rozdělit na statická, kdy účastníci po celou dobu zůstávají na stejném místě, a dynamická shromáždění, která zpravidla po úvodní části pokračují pochodem. U statických shromáždění se používá taktika low profile a u dynamických high profile, a to z toho důvodu, že tyto demonstrace a happeningy doprovázejí skupinky opačně orientované scény pokoušející se narušit akci.

Je nutno u každého případu zvážit, zda je efektivnější demonstrace síly těžkooděnců nebo využití skrytého působení antikonfliktního týmu a operativní činnosti kriminální policie. Ukázka mapky s rozložením jednotlivých družstev pořádkové jednotky při konkrétní akci je na obrázku 13. Jednalo se o pochod pravicových extremistů Plzně v roce 2014.

*Obrázek 13 – Mapa s umístěním družstev
(zdroj vlastní)*

Nasazení při demonstracích v Českých Budějovicích

Největší počet nasazení Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje při shromážděních a demonstracích byl v roce 2013. Bylo to z důvodu nepokojů v Českých Budějovicích. Byly to mediálně hojně prezentované projevy rasové nesnášenlivosti na českobudějovickém sídlišti Máj.

Problémy v soužití s romskou komunitou na sídlišti Máj v Českých Budějovicích se vyhroutily v červnu 2013. Dne 29. 6. 2013 se na náměstí Přemysla Otakara II. konalo protestní shromáždění, které mělo na tuto tíživou situaci ukázat. Aby byl zajištěn veřejný pořádek, zúčastnily se i Pořádková jednotka Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje, Speciální pořádková jednotka Praha a místní pořádková jednotka Jihočeského kraje (Janouš a Topinková, 2013).

Po skončení této ohlášené akce došlo k neohlášenému pochodu z náměstí Přemysla Otakara II. na sídliště Máj. Pochodu se zúčastnili pravicoví radikálové, cestou se k nim připojovali další občané. Přitom došlo ke střetům s policejními jednotkami a k pouličním bojům.

Zároveň byl dokončen, podle materiálů zpracovaných Speciální pořádkovou jednotkou Praha, přičemž se na tom výraznou měrou podíleli velitelé zúčastněných pořádkových

jednotek. Při tomto bezpečnostním opatření bylo zajištěno 19 osob na základě § 26 odst. 1 písm. a) zákona č. 273/2008 Sb., 4 osoby na základě § 26 odst. 1 písm. f) zákona č. 273/2008 Sb., dvě osoby byly zadrženy na základě § 76 odst. 1 trestního řádu, 32x byla použita zásahová výbuška P1, 14x vrhač Heckler & Koch, 1x taser a byly použity donucovací prostředky pod jednotným velením (KŘP-P, 2013c).

Tato událost odstartovala sérii shromáždění a pochodů v Českých Budějovicích. Bylo nasazeno větší množství sil ze strany policie, kromě jiného dva vodní stříkače, kamerové vozidlo, atd. Dne 6. 7. 2013 se opakovl podobný scénář jako minule, po rozpuštění neohlášeného shromáždění se vydaly skupiny demonstrantů k sídlišti Máj. Již na hranicích města probíhaly kontroly, které měly za úkol zachytit co největší množství přivážených zbraní a provést kontroly osob vstupujících na území města. Ve městě byly nasazeny skupiny policistů v civilním oblečení, které měly za úkol splynout s davem a vyhledávat ty, kteří vyvolávají konflikty. Bezpečnostní opatření se podařilo zvládnout úspěšně díky nasazenému množství sil a prostředků, včasnému zpracování informace, vyhodnocení situace a dynamicky a účelně vedeným zákrokům v mezích zákona. Na základě zpracovaných materiálů pořádkové jednotky bylo zkontrolováno 198 osob, 3 osoby byly zadrženy, 120 osob zajištěno, 16 předvedeno. Došlo ke zranění 8 policistů (KŘP-P, 2013c).

Další demonstrace na podporu rasové nesnášenlivosti byla svolána na 13. 8. 2013 opět v Českých Budějovicích na náměstí Přemysla Otakara II. K zajištění klidu a veřejného pořádku byly opět povolány jako posily pořádkové jednotky z ostatních krajských ředitelství a Speciální pořádková jednotka Praha. Ještě před touto demonstrací se objevil na webových stránkách www.tiseň.tv několikaminutový spot, který ukázal jiný pohled na pozadí nepokojů. Objevily se tam osoby, které stojí za vznikem těchto nepokojů, jejich jména, tváře i minulost. Toto video bylo na rozdíl od jiných na straně policie a pravděpodobně přispělo k menší účasti demonstrantů.

Shromáždění plánované na 13. 8. 2013 bylo nakonec ze strany svolavatele zrušeno. Nicméně někteří demonstranti se znovu vydali projevovat své názory a napadat policisty. Došlo k policejnímu zákroku, při kterém podle zpracovaných materiálů pořádkové jednotky bylo zkontrolováno 70 osob, 53 osob zajištěno, 3 osoby zadrženy a 1 policista zraněn (KŘP-P, 2013c).

5.3 Pravicový extremismus

Pravicový extremismus má několik různých větví, jak vyplývá z prostudovaných zdrojů a materiálů, v Plzeňském kraji se nejčastěji můžeme setkat s příznivci hnutí skinheads a neonacisty.

5.3.1 *Skinheads*

Případem, kdy (zejména v letech 2005–2009) byla často nasazována Pořádková jednotka Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje, byly hudební produkce spojené s hnutím skinheads. Toto hnutí je subkultura lidí, kteří vyznávají určitý životní styl. Počátky tohoto hnutí se datují až do šedesátých let minulého století, kdy se do Velké Británie začali stěhovat imigranti z Jamajky a střetávali se s britskou dělnickou třídou v tančárnách. Subkultura skinhead vznikla ve Velké Británii v letech 1968–1969 pravděpodobně v Londýně. Příslušníci tohoto hnutí neměli zpočátku žádné politické cíle, navštěvovali koncerty a snažili se odlišit od zbytku populace svými typickými poznávacími znaky. Vyholenou hlavou, těžkými botami určitých značek, vojenskými leteckými bundami tzv. „bombery“. Byli hrdí na to, že jsou dělníci a měli sklon k patriotismu. Pravicové myšlení přijalo hnutí skinheads až v sedmdesátých letech, kdy byla Velká Británie v krizi. Příznivců přibývalo a hnutí se šířilo do dalších zemí (Pollard, 2016).

U nás v Československu došlo k velkému rozmachu hnutí skinheads po revoluci v roce 1989. Do té doby se sem dostávaly pouze kusé informace o této subkultuře v různých časopisech a na toto hnutí nebyl jasný a vyhraněný pohled. Až po roce 1989 s uvolněním hranic a možností cestování i do západní Evropy se hnutí skinheads v Čechách vyhranilo. Oddělilo se od subkultury punk a mezi oběma se začala objevovat nenávisť. Skinheads se navíc rozdělili na ultrapravicový a apolitický proud (Smolík, 2010).

Ultrapravicový proud navazuje rychle kontakty s mezinárodními organizacemi, mnohem více přebírá nacistické ideologie i s tím spojenou symboliku ve formě různých nášivek, ale i tetování, což je postihováno podle § 355 a § 356 trestního zákoníku. Svoji agresi začali uvolňovat při návštěvě fotbalových utkání nebo při pouličních pochodech

pravicových radikálů, kde se lze setkat s jedinci i ze stovky kilometrů vzdálených měst (Smolík, 2010).

V současnosti už ultrapravicoví skinheads přestávají nosit předepsané oblečení jako v minulosti. Moderní jsou u nich značky jako Thorn Steiner, Pittbull a podobně, takže už nejsou tak snad identifikovatelní. Veřejnost zastává názor, že členové hnutí skinheads jsou nacisté a pravicoví extremisté. Jsou však různé směry tohoto hnutí, přičemž ale společnými znaky je sklon k násilí, nenávisť k přistěhovalcům a patriotismus.

5.3.2 *Neonacismus*

Hudební produkce pravicových extremistů, na které je často nasazována Pořádková jednotka Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje, jsou často pořádány hnutím neonacistů. Neonacisté vycházejí z teze o nadřazenosti bílé rasy. Bojují proti přistěhovalcům, politické levici, liberálům, romům, homosexuálům, anarchistům, komunistům a židům, v nichž vidí příčinu současných světových problémů.

Neexistuje žádná obecně uznávaná definice rasismu. Rasismus je způsob myšlení, které může být škodlivé, ale bez vnější projevů je nelze postihovat. Rasistické názory tedy nelze považovat za porušení lidských práv, protože právo na názor a přesvědčení je samo o sobě jedním z nejdůležitějších lidských práv. Pokud ale předsudky a názory vyústí v diskriminační jednání, můžeme hovořit o postižitelné diskriminační činnosti nebo rasové diskriminaci. Rasově motivované násilí je zvláště závažným příkladem dopadu rasismu. Zahrnuje akty násilí proti jednotlivci nebo skupině na základě rasy, barvy pleti, původu nebo národnosti. Jeho základem je teorie o tom, že určitá skupina je hrozbou pro ostatní (Dufková a Zlámal, 2003).

Významnou součástí prezentace činnosti rasistických organizací je používání příslušné symboliky, která má kořeny v dávné minulosti, ale i v nedávno ukončených ozbrojených konfliktech. Problematika symboliky je značně široká a komplikovaná. Například číselné symboly jako 4/20 (výročí narození Adolfa Hitlera), 18 (Adolf Hitler – iniciály jsou první a osmé písmeno v abecedě), 23 (23. písmeno v abecedě je W – white), 88 (osmé písmeno abecedy je H, dvě osmičky jsou HH – Heil Hitler) atd. (Dufková a Zlámal, 2003).

Mezi české neonacistické hudební skupiny patří Sons of Bohemia, Agrese 95, Konflikt 88, Devils Guard, Hlas Krve a Vlajka. Číselné symboly zasahují i do některých názvů.

5.4 Levicový extremismus

V Plzeňském kraji byla Pořádková jednotka Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje nejčastěji nasazována na hudební produkce levicových extremistů zejména v letech 2005–2009. Krajině levicí se nazývá označení politických ideologií a aktivit směřujících k vytvoření sociální rovnosti ve společnosti a odstranění všech forem sociální hierarchie. Za krajně levicové ideologie se považuje například anarchismus. Anarchismus existuje už od 40. let 19. století ve Francii, Itálii a Španělsku v souvislosti s průmyslovou revolucí (Woshinsky, 2008).

V Čechách lze předchůdce anarchistů vidět už v husitském hnutí. Vznik anarchistického hnutí v Čechách a na Moravě se však datuje na konec 19. a začátek 20. století. V roce 1904 vznikla Česká anarchistická federace, která požadovala šíření anarchismu mezi dělnictvo a inteligenci. Český anarchismus však za první republiky ztratil svoji identitu a připojil se k ruské podobě komunismu (Tomek, 2006).

CzechTek 2005

Asi mediálně nejznámější levicovou hudební produkcí byla v minulosti akce CzechTek 2005. Technoparty byla ohlášená akce na soukromém pozemku poblíž obce Mlýnec na Tachovsku, jehož majitel dal svolení ke konání akce. Souhlas však nedali majitelé okolních pozemků, po nichž se muselo projíždět, protože k louce nevede veřejně přístupná cesta. Na dálnici se ale od rána tvořily mnohakilometrové fronty, protože ji účastníci akce CzechTec 2005 blokovali na protest. Policejní zásah byl proveden se souhlasem premiéra. Nejprve bylo osobám blokujícím dálnici oznámeno, že musí místo do hodiny opustit. Po vypršení ultimáta vyrazili do akce krátce po 13. hodině těžkooděnci. Někde se technaři bránili klacky a lahvemi. Akce se obešla bez větších problémů, pouze do jednoho z policistů najel patrně omylem mikrobus a ten skončil v nemocnici s poraněnou rukou. Akce byla očekávána s obavami, neboť na předchozím ročníku

CzechTeku byly způsobeny škody ve výši 1,4 milionu korun, znehodnoceno přibližně 100 hektarů luk a zúčastnilo se zhruba 10 000 lidí (iDNES.cz, 2005).

Zásah policie byl poté však označován účastníky akce CzechTec 2005 za příliš brutální a byla napadena i legálnost zásahu. Veřejnost byla rozdělena na dva tábory a tisíce lidí se účastnily různých protestních akcí. Tehdejší ministr vnitra František Bublan musel zásah obhajovat. Na základě vzniklých problémů byly zavedeny, jak již bylo uvedeno, antikonfliktní týmy, pomocí kterých se do budoucna policie bude snažit do poslední chvíle vyhnout tvrdému zákroku (Dalecký et al., 2009).

5.5 Pátrání po osobách

Pořádková jednotka Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje je také nasazována v případech pátrání po osobách, a to pohřešovaných i hledaných. Celkem za sledované období 2005–2015 byla nasazena v 16 případech.

Pátrání po pachateli

V roce 2013 došlo pouze k jednomu nasazení Pořádkové jednotky Krajského ředitelství Plzeňského kraje při pátrání po osobách. Bylo to v září, kdy byl muž podezřelý z vraždy své manželky sedm dní na útěku. Schovával se v lese poblíž Plzně–Bukovce, kde měl svoji skrýš a pohyboval se na kole. Komplic mu rovněž přinášel jídlo a jiné věci nutné pro přežití. Teprve po sedmi dnech se podařilo při nasazení pořádkové jednotky a s pomocí vrtulníku s termovizí pachatele najít a zatknout.

5.6 Nasazení pořádkové jednotky v ostatních případech

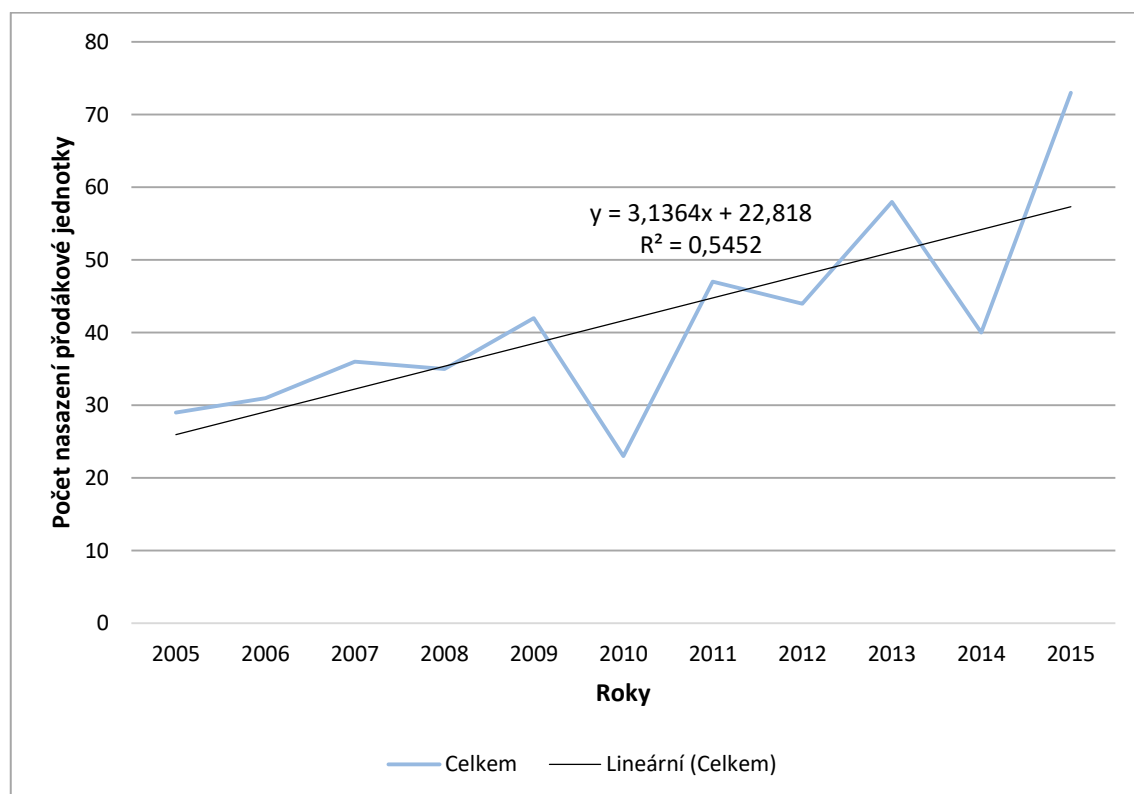
Pořádková jednotka Krajského ředitelství Plzeňského kraje byla od října roku 2015 pravidelně nasazována v rámci ostrahy záchytného zařízení po ilegální migranty v Drahonicích na Lounsku. Prováděly se zde eskorty zadržených do zdravotnických zařízení a přesuny imigrantů mezi jednotlivými detenčními zařízeními. Dále namátkové

kontroly osob a objektů, při kterých byly vyhledávány předměty, které by mohly posloužit jako zbraň. Pořádková jednotka zde neřešila žádné hromadné nepokoje, pouze bylo zakročováno u agresivních jednotlivců.

Obec zde pronajala objekt bývalého vězení státu, který zde dočasně zřídil tzv. detenční zařízení, fungující zde do konce roku 2016.

5.7 Celkové zhodnocení ve vztahu ke stanovené hypotéze

Na obrázku 14 je znázorněn vývoj počtu nasazení Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie České republiky v jednotlivých letech 2005–2015. Získaná data byla proložena lineární regresní funkcí. Přímka je stoupající, postupem let je tedy počet nasazení vyšší.

Obrázek 14 – Regresní korelační přímka vývoje počtu nasazení pořádkové jednotky v letech 2005–2015

(zdroj Krajské ředitelství policie Plzeňského (Západočeského) kraje, 2005–2015)

Po provedení korelační analýzy lze konstatovat, že korelační koeficient $R^2 = 0,5452$ detekuje těsnou lineární závislost (viz obrázek 14). Přesto, že počty nasazení měly velký propad v letech 2010 a 2014, velký nárůst v roce 2013 a 2015 způsobil, že přímka stoupá poměrně strmě, a tak i v následujících letech můžeme očekávat nárůst počtu nasazení pořádkové jednotky. Hypotéza byla tedy potvrzena, celkové počty nasazení Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje za jednotlivé roky 2005–2015 mají vzrůstající tendenci.

Vzhledem k osobním zkušenostem podloženým šestnáctiletou službou v Pořádkové jednotce Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje a zjištěným výsledkům v této bakalářské práci, lze konstatovat, že zřízení pořádkové jednotky bylo účelné a její činnost v oblasti ochrany života, zdraví, majetku a veřejného pořádku napomáhá bezproblémovému fungování naší společnosti. Jak je jistě patrné z příkladů uvedených v praktické části této práce, nasazení pořádkové jednotky mnohdy ušetřilo nemalé částky finanční, ale co je nejdůležitější, pomohlo ochránit zdraví i život občanů. V současnosti by žádný jiný policejní útvar nebyl schopen činnost pořádkových jednotek nahradit.

Výsledky této bakalářské práce budou předloženy řediteli Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje jako podnět k rozhodování o zřízení Speciální pořádkové jednotky. Příslušníci krajské pořádkové jednotky jsou v současnosti zařazeni z různých územních odborů. Jejich činnost v pořádkové jednotce není jejich hlavní pracovní náplní, nýbrž je nad rámec jejich služebních povinností. V případě mimořádné situace vyžadující rychlé svolání a nasazení pořádkové jednotky bývá často problém s uvolněním policistů z místa jejich služebního působiště, protože je zapotřebí zajistit výkon služby. To platí i v opačném případě.

6 ZÁVĚR

Tato bakalářská práce teoretickým způsobem objasňuje základní pojmy týkající se pořádkových jednotek Policie ČR. Na základě analýzy odborné literatury a příslušných právních předpisů je popsán jejich legislativní základ. Dále objasňuje historii Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje od jejího vzniku, zabývá se její organizací a hierarchií. V neposlední řadě charakterizuje používané taktiky zásahu, pomocí kterých se Policie České republiky snaží přistupovat k represivním opatřením až v krajní variantě řešení situace. V závěru teoretické části je popsána výzbroj a výstroj členů pořádkových jednotek a jsou zde definovány způsoby výcviku členů pořádkové jednotky a je také prezentováno konkrétní součinnostní cvičení.

Nasazení Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje jsou v další kapitole rozděleny na jednotlivé druhy, a to podle typu akce, a přesné počty nasazení jsou uvedeny v přehledných grafech. Zdrojem těchto dat jsou zpracovaná vyhodnocení nasazení a výcviků pořádkové jednotky a antikonfliktního týmu Plzeňského (Západočeského) kraje za roky 2005–2015, která jsou vyhotovována velitelem pořádkové jednotky. Jednotlivé typy akcí jsou doplněny konkrétními příklady. V současné společnosti přibývá různých extrémistických hnutí, stoupá jejich agresivita a radikalizace, a proto je potřeba zachovat koncepci pořádkových jednotek, stále vyvíjet nové taktiky a postupy, držet krok s moderním světem, zkvalitňovat a doplňovat vybavení.

Cílem práce bylo provést rozbor účelnosti a využitelnosti Pořádkové jednotky Krajského ředitelství Plzeňského kraje z hlediska četnosti nasazení sil a prostředků za sledované období. Cíl byl splněn, stanovená hypotéza byla potvrzena, celkové počty nasazení Pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje za jednotlivé roky 2005–2015 mají vzrůstající tendenci.

Předložená práce může být užitečná i v praxi. Lze s ní seznámit příslušníky Policie ČR a v rámci odborné přípravy ji používat jako studijní materiál. Může být využita odbornou veřejností, která se zabývá ochranou veřejného práva, ale i laickou veřejností. Ačkoliv jsou totiž v moderním světě pořádkové jednotky nepostradatelnou a nenahraditelnou součástí policie a mezi příslušníky policie platí za elitní součást Policie ČR, veřejné povědomí o těchto jednotkách je dosud malé.

7 SEZNAM LITERATURY A POUŽITÝCH ZDROJŮ

ČERNÝ, P., LEHKÁ, M., 2010. *Zákon o právu shromažďovacím: komentář*. Praha: C. H. Beck s.r.o. 243 s. ISBN 978-80-7400-306-6.

DALECKÝ, J., FILÁK, A., CHMELA, Z., ZÁMEK, D., 2009. *Vybrané problémy služby pořádkové policie*. Praha: PA ČR v Praze. 226 s. ISBN 978-80-7251-303-1.

DUFKOVÁ, I., ZLÁMAL, J., 2003. *Průvodce rasistickou a extremistickou symbolikou*. [datový soubor] Praha: Střední policejní škole Ministerstva vnitra v Praze. [cit. 2017-02-06].

FEJTEK, D., Mgr. Bc., 2014. *Speciální pořádkové jednotky a jejich role v bezpečnostním systému České republiky*. 3(1), Praha: Ochrana a bezpečnost a.s. ISSN 1805-5656.

iDNES.cz, 2005. *Policie nasadila proti technařům těžkooděnce*. [online]. Praha: MAFRA, a.s. [cit. 2017-01-29]. Dostupné z http://zpravy.idnes.cz/policie-nasadila-proti-technarum-tezkoodence-fa9-/domaci.aspx?c=A050728_140034_domaci_ton.

JANOŠ, V., TOPINKOVÁ, M., 2013. *Na 300 radikálů zkoušelo projít policejní kordon na sídlišti Máj*. [online]. Praha: iDNES.cz [cit. 2017-01-21]. Dostupné z http://zpravy.idnes.cz/dalsi-demonstrace-a-protesty-v-ceskych-budejovicich-fy8-/domaci.aspx?c=A130713_125422_budejovice-zpravy_maq

Krajské ředitelství policie Plzeňského (Západočeského) kraje, 2005–2015. *Vyhodnocení nasazení a výcviků pořádkové jednotky a antikonfliktního týmu Plzeňského (Západočeského) kraje*, Plzeň: Policie České republiky.

KROLL, M. W., ADAMEC, J., WETLI, C. V., WILLIAMS, H. E., 2016a. *Fatal Traumatic Brain Injury With Electrical Weapon Falls*. *Journal of Forensic and Legal Medicine*, 43:12–19.

KROLL, M. W., RITTER M. B., GUILBAULT, R. A., PANESCU D., 2016b. *Infection Risk From Conducted Electrical Weapon Probes: What Do We Know?* *Journal of forensic sciences*, 61:1556-1562.

KŘP-P, 2013a. *Rozkaz ředitele Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje č. 174 ze dne 27. listopadu 2013, k provedení bezpečnostního opatření v souvislosti s konáním*

fotbalového utkání Ligy mistrů UEFA mezi mužstvy FC Viktoria Plzeň a SCKA Moskva.
Plzeň : Policie České republiky.

KŘP-P, 2013b. *Závěrečná zpráva o průběhu bezpečnostního opatření v souvislosti s konáním fotbalového utkání Ligy mistrů UEFA mezi mužstvy FC Viktoria Plzeň a CSKA Moskva.* Plzeň: Policie České republiky.

KŘP-P, 2013c. *Závěrečná zpráva o průběhu bezpečnostního opatření v souvislosti s pouličními nepokoji v Českých Budějovicích.* Plzeň: Policie České republiky.

KŘP-P, 2015. *Rozkaz ředitele ŘSPP č. 6/2015 - Cvičební řád pořádkových jednotek a speciálních pořádkových jednotek.* Plzeň: Policie České republiky.

MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M., 2004. *Fotbaloví chuligáni.* Brno: Centrum strategických studií. 174 s. ISBN 80-903333-0-3.

PFLUG, I., 2016. *Bayreuth Bekommt 50 Superpolizisten.* [online]. Anti-Terror-Einheit BFE+. [cit. 2017-02-02]. Dostupné z <http://www.br.de/nachrichten/oberfranken/inhalt/anti-terror-bayreuth-bundespolizei-100.html>.

Policie ČR, 2009. ZPPP č. 10/2009 Sb., o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti. [datový soubor] In: *Sbírka interních aktů řízení policejního prezidenta.* [cit. 2017-01-13].

POLLARD, J., 2016. *Skinhead culture: The ideologies, mythologies, religions and conspiracy theories of racist skinheads.* Patterns of Prejudice, 50(4-5):398–419.

SCHOLZ, P., 2016. *Czech Football Hooligans' Behavior.* Journal of Physical Education and Sport, 16:1089–1094.

SMOLÍK, J., 2007. *Politizace fotbalového chuligánství v České republice.* [online]. Brno. Disertační práce. Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií. [cit. 2016-01-27]. Dostupné z http://is.muni.cz/th/42956/ffs_d/.

SMOLÍK, J., 2008. *Fotbalové chuligánství.* Karlovy Vary: Zdeněk Plachý. 280 s. ISBN 978-80-903556-3-7.

SMOLÍK, J., 2010. *Subkultury mládeže.* Praha: Grada Publishing a.s. 288 s. ISBN 978-80-247-2907-7.

ŠKODA, J., VAVERA F., ŠMERDA R., 2013. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o. ISBN 978-80-7380-447-3.

TASER® X26E *Operating Manual*, 2007. [online]. TASER International, Inc. [cit. 2016-12-08]. Dostupné z <http://www.mrstungun.com/x26/26.html>.

TOMEK, V., 2006. *Anarchismus*. Praha: Vyšehrad. 96 s. ISBN 80-7021-781-2.

VANGELI, B., 2009. *Zákon o Policii České republiky*. Praha: Nakladatelství C. H. Beck. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0.

VOKUŠ, J., 2014. *Pořádkové jednotky a antikonfliktní týmy* [online]. Praha: Policie ČR [cit. 2016-12-02]. Dostupné z <http://www.policie.cz/clanek/poradkove-jednotky-a-antikonfliktni-tymy.aspx>.

WILLIAMS, J., DUNNING, E., MURPHY, P., 2014. *Hooligans abroad: The behaviour and control of English fans in continental Europe*. Taylor and Francis. 55:1-230.

WOSHINSKY, O. H., 2008. *Explaining Politics: Culture, Institutions, and Political Behavior*. Oxon, England, UK; New York, USA: Routledge. pp. 145-149. ISBN 978-0203933183.

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, 1990. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 35, s. 810-826.

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, 2008. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 91, s. 4086-4116.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, 2009. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 11, s. 354-461.

Zákon č. 204/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 200/1990Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, 2015. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 83, s. 2397-2419.

ZÁMEK, D., 2013. *Hromadné narušení veřejného pořádku z pohledu Policie ČR*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o. 56 s. ISBN 978-80-7380-429-9.

ZÁŠKODNÝ, P., HAVRÁNKOVÁ, R., HAVRÁNEK, J., VURM, V., 2016. *Základy statistiky (s aplikací na zdravotnictví)*. Praha: CURRICULUM. 256 s. ISBN 978-80-87894-12-5.

8 SEZNAM ZKRATEK

BFE	Beweissicherungs- und Festnahmeeinheit
ČR	Česká republika
KŘP-P	Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje
MMC	mobilní monitorovací centrum
PČR	Policie České republiky
PJ	pořádková jednotka
PMJ	Pohotovostní motorizovaná jednotka
ŘSPP	Ředitelství služby pořádkové policie
ZPPP	Závazný pokyn policejního prezidenta

9 SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Postavení "FORMACE"

Obrázek 2 – Strategie Low Profile

Obrázek 3 – Protiúderová přilba

Obrázek 4 – Výzbroj a výstroj těžkooděnce

Obrázek 5 – Součinnostní pořádkové cvičení

Obrázek 6 – Nasazení pořádkové jednotky při sportovních událostech v letech 2005–2015

Obrázek 7 – Nasazení pořádkové jednotky při shromážděních a demonstracích v letech 2005–2015

Obrázek 8 – Nasazení pořádkové jednotky při hudebních produkcích - pravicový extremismus v letech 2005–2015

Obrázek 9 – Nasazení pořádkové jednotky při hudebních produkcích - levicový extremismus v letech 2005–2015

Obrázek 10 – Nasazení pořádkové jednotky při pátrání po osobách v letech 2005–2015

Obrázek 11 – Nasazení pořádkové jednotky v ostatních případech v letech 2005–2015

Obrázek 12 – Celkové nasazení pořádkové jednotky v letech 2005–2015

Obrázek 13 – Mapka s umístěním družstev

Obrázek 14 – Regresní korelační přímka vývoje počtu nasazení pořádkové jednotky v letech 2005–2015